

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 29
Liepa - July 30, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Didžiajam krikščionybės** 2000 metų jubiliejui skirtame Europos jaunimo susitikime Ispanijoje, Santiago de Kompostelos mieste, dalyvaus ir Lietuvos pasiuntiniai. O vienoje iš susitikimo konferencijų pranešimą skaitys prof. Vytautas Landsbergis.

- **Liepos 24 d. iš Vilniaus** į Ispaniją išvyko 115 žmonių grupė, sudaryta iš visų septynių Lietuvos vyskupijų jaunimo centrų atstovų. 9 valandą Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Šventas mišias aukojo ir jaunimo grupę išlydėjo Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis. Europos jaunimo susitikimas Santiago de Komposteloje vyks rugpjūčio 4-8 dienomis. Jame ketina dalyvauti apie 100,000 jaunų žmonių iš visų Europos šalių.

- **Prasidėjus rudens politiniam** sezonui, rugsėjo 28 d. Vilniuje rengiama tarptautinė konferencija "Molotovo-Ribentropo paktas, Baltijos valstybių dabartis ir ateitis". Ją inicijavo Baltijos Asamblėja. Konferencijos rengimo organizacinio komiteto pirmininkė, Seimo narė Laima Andrikienė tikisi, kad tai bus reikšmingas forumas ne tik Baltijos valstybėms, bet ir tarptautine prasme. Dalyvauti konferencijoje pakviesti žymūs politikai, istorikai, politologai iš Vokietijos, Rusijos, Lenkijos, Moldovos, JAV, Ukrainos, Baltarusijos, Čekijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos, Švedijos, Norvegijos.

- **Rugpjūčio pradžioje** Naujoji demokratija/Moteryų partija Trakuose surengs vasaros stovyklą. Partijos lyderė, Seimo narė Kazimiera Prunskienė Eltai sakė, kad pagrindinis dviejų dienų stovyklos tikslas yra aptarti šalies politines aktualijas, partijos veiklos perspektyvas kartu su kitų partijų vadovais. Naujoji demokratija/Moteryų partija ketina pakviesti į Trakus Centro sąjungos, Naujosios sąjungos (Socialliberalų), socialdemokratų, LDDP ir kitų politinių jėgų lyderius.

- **Naujausiais statistikos** departamentu duomenimis, birželio pradžioje Lietuvoje gyveno 2 tūkstančiais 185 žmonėmis mažiau negu metų pradžioje. Sausio-gegužės mėnesiais tik Alytaus, Klaipėdos mieste ir rajone, Marijampolės, Panevėžio, Visagino miestuose, Mažeikių, Plungės rajonuose daugiau žmonių gimė nei mirė. Birželio pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 698,6 tūkst. žmonių.

- **Liepos 22 d.** surengta iškilminga ceremonija, skirta pirmojo tanklaivio krovimui Būtingės terminale. Joje dalyvavo aukščiausieji šalies vadovai - Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, Premjeras Rolandas Paksas, kiti Vyriausybės nariai, terminalo statybininkai, projektuotojai ir visi, kas susiję su šia didžiausia Lietuvos statyba. Negalutiniais duomenimis, Būtingės terminalas kainavo daugiau kaip 200 milijonų dolerių.

JAV STEBĖJIMO LĖKTUVAS ATLIKO PARODOMĄJĮ SKRYDĮ VIRŠ LIETUVOS

Netrukus trys Baltijos valstybės galės tarpusavyje pasižinti vaizdine medžiaga, gauta JAV stebėjimo lėktuvu OS-1358 perskridus Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijas.

Toks parodomasis skrydis pagal Atviros oro erdvės sutartį virš trijų valstybių buvo surengtas liepos 21 d., o dabar baigiamos ryškinti per skrydį nufilmuotos ir išfotografuotos juostos.

Krašto apsaugos ministerijos Tarptautinių organizacijų skyriaus viršininkas Saulius Gasiūnas sakė BNS, kad pagal tą patį bendrą trijų Baltijos valstybių, amerikiečių, britų ir vokiečių projektą artimiausiu metu planuojama surengti dar vieną parodomąjį skrydį virš Didžiosios Britanijos teritorijos.

Baltijos šalys yra 1992 metais 27 valstybių pasirašytos Atviros oro erdvės sutarties stebėtojos. Ją pasirašiusios šalys isi-

pareigoja leisti kitoms sutarties dalyvėms pagal iš anksto draugė suderintą planą skristi virš jų teritorijų su stebėjimo įranga, taip didinant tarpusavio pasitikėjimą ir tarptautinį saugumą.

JAV, Britanija ir Vokietija pačios pasiūlė Baltijos valstybėms praktiškai pademonstruoti, kaip vykdomas toks svetimų teritorijų stebėjimas.

S. Gasiūnas sakė, kad per šį parodomąjį skrydį gauta informacija nebus įtraukta į bendrą sutarties duomenų bazę. Yra tik draugiškai susitarta, kad Lietuva, Latvija ir Estija tarpusavyje apsikeis viena kitos medžiaga bei atiduos ją kitoms trims projekto dalyvėms.

Liepos 21 d. skrydžiui vadovavo JAV karinių oro pajėgų igula, o iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos lėktuve buvo po penkis pareigūnus. Jie įsitraukdavo į aktyvųjį stebėjimą tuo metu, kai buvo skrendama virš jų šalies

teritorijų.

Skrendant griežtai su valstybių vyriausybėmis suderintu maršrutu 4 kilometrų aukštyje, iš anksto nustatytose vietose buvo įjungiami sensoriai - specialios vaizdo kameros ir fotoaparatai. Šiam stebėjimo skrydžiui buvo naudojamas patobulintas 1961-1962 metais kompanijos "Boeing" pagaminto transporto lėktuvo S-135V variantas OS-1358. Remiantis sutartimi, lėktuvuose, atliekančiuose inspekcinis skrydžius kitų valstybių oro erdvėje, draudžiama naudoti ginklus ar specialią žvalgybinę techniką.

S. Gasiūnas pabrėžė, kad toks Baltijos šalims dovanotas stebėjimo skrydis leido praktiškai susipažinti, kaip įgyvendinama Atviros dangaus sutartis, be to, tai įpareigojo pareigūnus labai išsamiai išnagrinėti patį dokumentą.

Omnitel Laikas

Istorinę Valstybės šventę, liepos 6 d., dvi žymios organizacijos - Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Lietuvių Katalikų susivienijimas, žengdamos į 2000 metus, ją papuošė vienybės lauro vainiku - susijungdamos į bendrą veiklą. New Yorke, SLA centro namuose, posėdžiavo valdybų nariai. Pirmoje eilėje iš k.: SLA išd. Loreta Stukas, SLA sekr. Genovaitė Meiliūnas, LKS išd. Leokadija Donarovich, LKS vicepirm. Rosalia Kizis, SLA išdo globėja Nellie Bayoras-Romanas. II-oje eilėje iš k.: SLA vicepirm. adv. John Lapinski, SLA pirm. Vytautas Kasniūnas, LKS pirm. adv. Thomas Mack, SLA išdo globėjas Lionginas Kapeckas (žiūr. 6-tą psl.) L. Alinskos nuotr.

GENERALINĖ PROKURATŪRA PRAŠO VISUOMENĖS PAGALBOS, TIRIANT VINCO VALKAVICKO VEIKLĄ

Lietuvos Generalinė prokuratūra, tirianti Vinco Valkavicko bylą dėl talkininkavimo naciams žudant žydus, prašo visuomenės pagalbos.

V. Valkavickas Antrojo pasaulinio karo metais okupuotoje Lietuvoje buvo pagalbinės lietuvių policijos narys. Prokuratūra jį įtaria dalyvavus nacių vykdytose žydų žudynėse šalia Švenčionių, 1941 metų rugsėjo 27 ir spalio 7-8 dienomis.

V. Valkavickas taip pat įtariamasis saugojęs stovykloje prie

Švenčionių 3700 žydų kalinių, kurie vėliau buvo sušaudyti.

Generalinė prokuratūra prašo atsiliepti asmenis, kurių artimieji buvo nužudyti šioje vietoje minėtomis dienomis.

Prokurorai taip pat prašo atsiliepti žmonėms, galinčius suteikti informacijos apie konkrečius V. Valkavicko veiksmus žudynių metu. Pareigūnai informacijos laukia telefonais Vilniuje 22 46 13, 61 63 24.

78-erių metų V. Valkavickas prieš dvi savaites grįžo į Lietuvą iš JAV, kur gyveno beveik

50 metų.

Lietuvos centriname valstybės archyve rasti dokumentai patvirtina, kad V. Valkavickas, kaip kolaboravusios su nacių okupacinėmis struktūromis lietuvių pagalbinės policijos pareigūnas, taip pat saugojo pasmerktuosius žydus Švenčionių poligone. Baigiantis Antarambui pasauliniam karui, V. Valkavickas pasitraukė į Vakarų. Nuo 1950 metų gyveno JAV. Vengdamas deportacijos iš šios šalies, šiemet birželio 14 dieną jis grįžo į Lietuvą.

Omnitel Laikas

LIETUVOS PREMJERAS ŠIEMET TIKISI 4 PROC. EKONOMIKOS AUGIMO

Premjeras Rolandas Paksas tikisi, kad šiemet Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP) augs maždaug 4 proc. Tai jis pareiškė liepos 15 d. Zalcburge per Vidurio ir Rytų Europos viršūnių susitikimą ekonomikos klausimais. Lietuvos premjeras jame pristatė šalies ekonomikos ir verslo sąlygas.

R. Paksas pripažino, kad Rusijos krizė padarė neigiamos įtakos Lietuvos užsienio prekybai, valstybės biudžetui, tačiau ji neturėjo jokios esminės įtakos monetariniam stabilumui ir bankų sektoriui.

Lietuvos premjeras pasigyrė mažėjančia infliacija, kuri dabar yra mažesnė nei 2 proc., bei

augančiomis užsienio investicijomis, pranešė Vyriausybės spaudos taryba.

Premjeras pabrėžė, kad dabar beveik 75 proc. Lietuvos BVP sukuria privatus kapitalas. Prieš devynerius metus privataus ekonomikos sektoriaus šalyje iš esmės dar nebuvo.

Omnitel Laikas

JAV RAGINA PAKEISTI LATVIJOS VALSTYBINĖS KALBOS ĮSTATYMĄ

JAV sutinka su tuo, kad daug ginčų sukėlusį Latvijos valstybinės kalbos įstatymą būtina patobulinti, ir taip pat pažadėjo nereikalauti padaryti pataisų didesnių negu prašo ESBO, pranešė agentūra "Reuters".

Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga liepos 21 d. gražino Valstybinės kalbos įstatymą į Seimą pakartotinai apsvastyti, nes Europos Sąjunga ir Rusija būgštauja, kad šis įstatymas diskriminuoja Latvijos rusiškai kalbančius gyventojus.

"JAV Vyriausybė sveikina Latvijos prezidentės Vairos Vykės-Freibergos drąsą ir toliaregiškumą, nusprendus įstatymą gražinti į Seimą pakartotinai svarstyti", sakoma JAV Valstybės departamento atstovo James Rubin pareiškime. "Mes raginame Latvijos Vyriausybę dirbti, glaudžiai palaikant ryšius su ESBO vyriausiuoju įgaliotiniu tautinių mažumų

klausimais, kad drauge būtų galima padaryti nedaugelį esminių pataisų, kurios patobulins įstatymą, ir tada jis atitiks atitinkamas ESBO nuostatas", sakoma dokumente.

ESBO nesutiko su kai kuriais įstatymo straipsniais, kurie, jos nuomone, diskriminuoja rusiškai kalbančius Latvijos gyventojus. "JAV Vyriausybė nereikalauja ir nereikalauja padaryti daugiau papildymų, išskyrus tuos, kuriuos rekomendavo ESBO, taip pat nepritaras reikalavimams, kurie nesusiję su šiomis rekomendacijomis", pridūrė J. Rubinas.

Liepos 22 d. Rusija, taip pat, kaip ir ESBO įgaliotinis Max van der Stoel, teigiamai įvertino Vairos Vykės-Freibergos sprendimą gražinti įstatymą į Seimą pakartotinai apsvastyti. Latvijos Seimas ketina Valstybinės kalbos įstatymą pakartotinai apsvastyti rudenį.

Omnitel Laikas

ATIDARYTAS BŪTINGĖS NAFTOS TERMINALAS

Liepos 22 d. Būtingėje surengta iškilminga ceremonija, skirta pirmojo tanklaivio krovimui Būtingės terminale. Prezidentas Valdas Adamkus ir kiti šalies vadovai - Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, Premjeras Rolandas Paksas - sveikino terminalo statybininkus, projektuotojus, jo naudotojus su svarbiu Lietuvos energetikai ir šalies ekonomikai įvykiu. Naujajame Būtingės terminale naudojamos šiuolaikinės technologijos, moderni technika, todėl šis Lietuvai svarbus objektas yra saugus. Tai atidarymo iškilmėse akcentavo Prezidentas Valdas Adamkus. "Esu šventai įsitikinęs, kad Būtingė nepažeis gamtos", sakė V. Adamkus. Seimo Pirmininkas V. Landsbergis pabrėžė, kad Būtingės terminalas atveria Lietuvos energetikai langą į Vakarų. Pasak Seimo Pirmininko, atverstas naujas puslapis Lietuvos raidoje, Lietuvos kelyje į saugią ateitį ir gerovę. Ceremonijoje dalyvavęs kadenciją baigęs Prezidentas Algirdas Brazauskas priminė, kad terminalo idėja gimė 1990 metų pradžioje, kai buvusi Tarybų Sąjunga blokavo naftos tiekimą nepriklausomybę paskelbusiai

Lietuvai. Per 10 metų objekto paskirtis išsiplėtė, jis tapo ne tik avariniu, bet ir komerciniu objektu, galinčiu duoti pelno, akcentavo A. Brazauskas. Terminalas pradėtas statyti prieš trejus metus. Naujausias jo biudžetas siekia 271 milijoną JAV dolerių. Jau panaudota 234 milijonai JAV dolerių, dar reikia 37 milijonų JAV dolerių statybai baigti. Tą pinigų sumą tikimasi gauti padedant JAV kompanijai "Williams" iš užsienio bankų. Savų lėšų šiai statybai skirta tik 47,7 milijono JAV dolerių, visos kitos - skolintos. Pagal "Williams" investicinį projektą Būtingė po penkerių metų eksploatacijos jau gali duoti pelną. Terminalo atidarymo ceremonijoje dalyvavę šalies vadovai, kiti svečiai ant Baltijos jūros kranto iš toli matė pirmąjį tanklaivį "Centauer", į kurį nuo liepos 21 d. kraunama Rusijos "Jukos" kompanijos 70 tūkstančių tonų naftos siunta. Ją perka britų koncerna "British Petroleum". Pirmąją naftos siuntą iš Būtingės Graikijoje registruotas tanklaivis nugabens į Roterdamą esančią "British Petroleum" naftos perdirbimo gamyklą.

ELTA

LIETUVOS VALDININKŲ ATLYGINIMAI SUMAŽĖJO BET VIS DAR DIDŽIAUSI

Didžiausią darbo užmokestį visame Lietuvos ūkyje jau trečią mėnesį iš eilės gavo aukščiausios valdžios ir valdymo institucijų darbuotojai.

Šių institucijų, taip pat ministerijų ir departamentų tarnautojai gegužės mėnesį vidutiniškai uždirbo po 2187 litus (neatskaitant mokesčių) - 8,1 proc. mažiau nei balandį. Kovo mėnesį jų darbo užmokestis didėjo 7,5 proc., balandį - 4,1 proc.

Kiek mažiau nei iš mokesčių mokėtojų išlaikomi valdininkai gegužę uždirbo piniginių tarpininkavimo (bankininkai ir finansų makleriai) darbuotojai - vidutiniškai po 2157 litus (5 proc. mažiau nei gegužę).

Didžiausius atlyginimus gegužę taip pat gavo visuomeninė teikiamų paslaugų (gynybos, teisėsaugos, policijos, priešgaisrinės apsaugos) darbuotojai - po 1594 litus, elektros gamintojai ir paskirstytojai - po 1681 litą, paštininkai ir ryšininkai - po

1469 litus (vien paštininkai - po 951 litą), popieriaus ir celiuliozės gamintojai ir leidėjai - po 1338 litus, "Sodros" darbuotojai - po 1275 litus, dujininkai - po 1228 litus, nekilnojamojo turto verslininkai - po 1273 litus.

Daugelio jų atlyginimai gegužę sumažėjo arba didėjo labai nežymiai.

Mažiausiai gegužės mėnesį uždirbo žemės ūkio ir medžioklės (po 481 litą) bei žuvininkystės darbuotojai (580 litų).

Valstybinių mokyklų mokytojai uždirbo vidutiniškai po 1296 litus, valstybinėje sektoriuje dirbantys gydytojai - po 1410 litų, socialiniai darbuotojai - po 971 litą.

Biudžetinių įstaigų darbuotojai praėjusį mėnesį uždirbo vidutiniškai po 1088 litus (1 proc. mažiau nei balandį), pelno siekiančių įmonių - po 1062 litus (1 proc. daugiau).

Omnitel Laikas

Keli žodžiai apie Vytauto V. Landsbergio filmus

Kino bei teatro režisierius, scenaristas, poetas Vytautas V. Landsbergis neseniai lankėsi New Yorke, Clevelande, Chicagoje rodydamas ir pristatydami dokumentinius savo bei savo vilniškės studijos "A propos" filmus. Priminsiu, kad jis yra baigęs Vilniaus Universitetą, studijavęs režisūrą Tbilisio

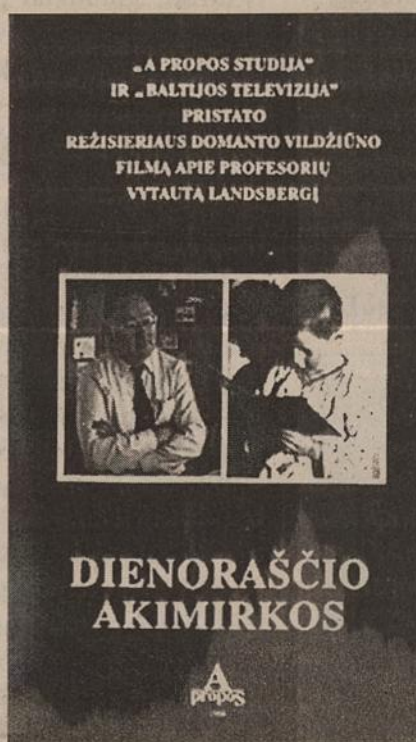
teatro institute, Jono Meko filmų archyve New Yorke. Jo filmai gražiai įsilieja į lietuvių dokumentinių filmų tradiciją, kurios atraminiais stulpais galėtų būti laikomi R. Šilinis ir II. Šablevičius, sovietiniais laikais itin sėkmingai kūrę anaiptol ne sovietinį kiną. Jų dokumentikoje atspindėtas ir atspindimas Lietuvos ir lietuvių pasaulis susilaukė ypatingo Europos dėmesio. Tą liudija įvairiausių festivalių apdovanojimai, tarptautinės premijos bei išskirtinis dėmesys, kuris tebedydyti ir jaunąjį lietuvių kiną. Apie ką

Tėvas
Pragaras
Penkios novelės apie Stasį
Petras Repšys
Perlojos respublika
Dvi seserys
Kapinių sargas
Apie Apreiškimus

DISCOVERING
LITHUANIA

Vytautas V. Landsbergis bestatytų filmą – apie Stasį Lozoraitį, Arvydą Saboną, tapytoją Š. Sauką, Henriką Nagį, Perlojos respublikos istori-

ją, grafikus Petrą Repšį ar Stasį Eidrigėvičių, Aneilutės apsiereikiškus, ar Daumantą, jo kameros akis ne vien išraiškingai fiksuoja išorinį pasaulį, žmogų ar reikšmingesnį reiškinių. Jam rūpi ir esmiškoji pusė – kas yra tas, apie kurį kalbama, kodėl apie jį kalbama ir kaip giliausiai kino menu atskleisti jo esmę. Kartu tai poetiška dokumentika, kuriai

fakto pristatymas yra tiek pat reikšmingas kaip ir filmo nuotaka, kompozicija, spalva.

Šiuo metu Vytauto V. Landsbergio filmai platinami ir Amerikoje.

Pageidaujantys gali kreiptis: Julius Keleras, tel. 718-348-4709.

Edvardas Šulaitis

Skardžiaus raštų paskutinis tomas

Jau išėjo iš spaudos Skardžiaus rinktinio raštų penktasis tomas. Tomą sudaro trys skyriai: "Akcentologija", "Bendrinės kalbos kultūra" ir "Publicistika". Be stambesnių darbų "Daukšos akcentologija" (Kaunas, 1935), "Bendrinės kalbos kirčiavimas" (Kaunas, 1936) ir "Lietuvių kalbos kirčiavimas" (Chicago, 1968), čia skelbiama įvairybė smulkesnių veikalų.

Tai Skardžiaus raštų pasku-

tinis tomas. Pirmasis tomas buvo paskelbtas 1996 metais. Dar vienas tomas bus skirtas II-V tomo išsamios tematinės ir žodžių rodyklėms. Tai bus šio milžiniško projekto apvainikavimas. Savo pratarėje Vilniaus universiteto Baltų filologijos katedros vedėjas, profesorius Albertas Rosinas rašo, "kad apskritai į Skardžiaus Rinktinio raštus pateko visas reikšmingiausias kalbininko kūrybinis palikimas" (p. 18). Visi esame la-

bai dėkingi, kad šitas gražus žymaus kalbininko darbų leidinys buvo taip greitai ir kruopščiai atliktas.

Pranas Skardžius: *Rinktiniai raštai 5. Akcentologija, Bendrinės kalbos kultūra, Publicistika*. Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Sudarė ir parengė spaudai prof. habil. dr. Albertas Rosinas. Vilnius 1999. 1036 psl.

Alfred Bammesberger

Atidaryta įdomi paroda

Š. m. birželio 25 d. 15 val. Lietuvos nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje atidaryta paroda "Išėjimo plakatai - lietuviškos visuomenės ir kultūrinės veiklos atspindys". Parodos pagrindą sudaro ir bibliofilo Stasio Džiugo (JAV) dovanota plakatų kolekcija.

Parodą pristatė bibliotekos Lituanistikos skyriaus vedėja

Silvija Vėlavičienė. Pristatymo metu kalbėjo PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis, pasidžiaugęs puikiais plakatų eksponavimo sąlygomis, poetas Kazys Bradūnas, pažymėjęs, jog parodos eksponatai jam primena jaunystę. Be kolekcijos dovanotojo, Stasio Džiugo, gausių svečių tarpe galima buvo sukti nemažą šiuo metu Lietuvoje

besilankančių tautiečių iš JAV, kitų Lietuvoje plačiai žinomų kultūros ir politikos veikėjų.

Renginių skyriaus vadovės Sandros Kuliešienės teigimu, paroda turėtų veikti iki rugpjūčio 1 d., bet gali būti, jog jos eksponavimo laikas bus pratęstas.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Vilnius įamžintas ties 2000-ųjų riba

Dvi savaites trukusiame IX Vilniaus tarptautiniame tapybos plenero "Vilnius ties 2000-ųjų riba" Lietuvos sostinė įamžinta dešimties dailininkų darbuose.

Tapytojai Svajūnas Araminas, Ričardas Filistovičius, Leonardas Gutauskas, Arvydas Baltrušis ir kiti šalies bei užsienio menininkai darbuose atskleidė sostinės senamiesčio, jo trapios gamtos, baroko ir gotikos nuotaikas.

Liepos 22 d. plenero uždarymo iškilnėse Vilniaus Rotušėje jo organizatoriai ir kūratoriai linkėjo, kad plenerų tradicijos būtų išsaugotos ir naujajame tūkstantmetyje, o savivaldybėje sukauptų darbų kolekcija išaugtų į būsimąją miesto meno galeriją.

Vilniaus savivaldybė tarptautinius tapybos plenerus rengia jau du dešimtmečius. Miestas suteikia galimybę bendrauti įvairių šalių dailininkams ir susipažinti su jų kūryba, o dauguma per plenerą nutapytų darbų lieka merijoje.

Nuo 1977 metų Vilniaus pleneruose yra dalyvavę apie 60 lietuvių ir apie 100 užsienio tapytojų iš 30 pasaulio šalių.

Vilniaus savivaldybė jau yra sukaupusi apie 200 darbų kolekciją, kurioje atsispindi ne tik sostinės, bet ir meninio mąstymo pokyčiai per du dešimtmečius.

Omnitel Laikas

Lenkija ir toliau advokataus Euratlantinės integracijos siekiančioms Baltijos šalims

Prezidentas Aleksandr Kwasniewski pareiškė, kad Lenkija, susieta istoriniais ryšiais su Baltijos kaimynėmis, jaučia "ypatingą pareigą" būti jų Euroatlantinės integracijos advokate. "Baltijos šalys turi istorinių, moralinių, politinių, ekonominių argumentų integruotis į Vakarų Europos struktūras", sakė Lenkijos prezidentas laikraščiu "Gazeta Wyborcza". Pasak jo, "kuo greičiau Rusija tai supras, tuo geriau". "Rusijoje aš negirdėjau nė vieno argumento prieš Baltijos šalių integraciją į Europos struktūras, kuris nebūtų egoistinio pobūdžio", sakė A. Kwasniewski. Prezidentas pažymėjo, jog

Lenkija ir Baltijos šalys nori gerų santykių su Rusija ir sakė "su džiaugsmu" sutikęs žinią apie Lietuvos premjero Rolando Pakso sėkmingą vizitą Maskvoje.

Omnitel Laikas

Nusikalstamumas Lietuvoje

Š. m. pradžioje užfiksuotas nusikalstamumo atoslūgis Lietuvoje išliko iki vidurvasario, nors per pastarąjį dešimtmetį nusikalstamumui banga vis kilo. Per pirmąjį pusmetį šalyje užregistruoti 38 tūkst. 653 nusikaltimai ir tai yra beveik 1%, arba 342 nusikaltimais mažiau, negu per šešis 1998 m. mėnesius.

ELTA

Jau šestą kartą su paroda į Lietuvą

Žinomas fotomenininkas Algimantas Kezys, gyvenantis Chicagos priemiestyje Stickney, IL, ruošiasi savo šeštai išvykai į tėvynę Lietuvą su fotoparoda.

Šį kartą jis vežasi tikrai įspūdingus eksponatus. Tai jo juodai baltos fotografijos, nuspaltintos naudojant kompiuterinę techniką. Pati paroda pavadinta "Lietuva 2000. Įspūdžiai iš dvidešimtojo šimtmečio".

Neseniai Ričardo spaustuve Palos Hills, IL, išspausdino stambų šios parodos katalogą,

kuris turi 150 didelio formato puslapių. Parodos autorius sako: "Šį leidinį skiriu Lietuvai tūkstantmečių sandūros proga prisiminti dvidešimtame amžiuje lankytas Lietuvos vietas ir išgyventas akimirkas".

Tiems, kurie matė A. Kezio ankstesnius darbus, šios nuspaltintos jo fotografijos suspindina naują, neįprastą šviesą. Tai autoriaus bandymas eiti kartu su gyvenimu, noras įsisavinti šių dienų technikos atradimus.

Kezys Lietuvoje praleis visą

Baltijos šalių kompiuterių rinka pernai išaugo 17 proc.

Informacijos technologijų rinkos tyrimų agentūros "Dataquest" duomenimis, Baltijos šalių kompiuterių rinka pernai išaugo 17 proc. - nuo 69,9 tūkst. pardutų kompiuterių 1997-aisiais iki 82,1 tūkst. praėjusiais metais.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos bendros kompiuterių rinkos vertė 1998 metais, "Dataquest" vertinimu, buvo 103 mln. JAV dolerių.

Rinkoje ir toliau pirmavo Estijos bendrovė "Microlink", kuri praėjusiais metais susijungė su kita estišku kompiuterių gamintoja "Astrodata" ir savo produkciją pradėjo tiekti Latvijos bendrovei "Fortech".

"Dataquest" duomenimis, "Microlink" dalis Baltijos kompiuterių rinkoje pernai, palyginti su 1997-aisiais, padidėjo nuo 22,3 iki 26,7 proc. Savo pozicijas rinkoje sustiprino ir didieji Vakarų kompiuterių gamintojai - IBM, "Hewlett Packard", "Compaq". Jų bendra dalis per metus padidėjo nuo 22,2 iki 23,9 proc.

8,1 proc. Baltijos šalių kompiuterių rinkos pernai teko Estijos bendrovei "Penu Computer Technology" (užpernai - 6,3 proc.), 6,7 proc. - Lietuvos "Sonex" (duomenų nėra), 3,6 proc. - Latvijos VAR (4 proc.), 3 proc. - Latvijos "Fortech" (3,3 proc.).

Omnitel Laikas

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIEA-
-GAUSI PARODŲ SALE-

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Lietuvių Chartai - 50 metų

Karui baigiantis, per Lietuvos sieną užtelėjo šimtą tūkstantinę išeivių banga. Prasidėjus emigracijai į užjūrus, pajusta, kad po platųjį pasaulį išsisklaidžiusieji tautiečiai neturi nuolatinio tarpusavio ryšio. Santykiai su tėvyne buvo visiškai nutrūkė. Iniciatyvos ėmėsi Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas. 1949 m. birželio 14 d. jis paskelbė **Lietuvių Chartą**, kuria buvo steigama Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Pravartu vėl perskaityti pilną chartos tekstą.

Lietuvių tauta, užsigrūdinusi amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėje, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti, kad savo tautine kultūra visuotinei žmonių giminės pažangai bendradarbiaudama, vykdytų Visagalią valią ir laisvo žmogaus pašaukimą. Lietuvių tautos amžinųjų siekimų vardan skelbiama ši Lietuvių Charta:

1. Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė. Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendruomene nutraukti. Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

2. Žmogus turi prigimtąją teisę laisvai išpažinti ir ugdyti savo tautybę. Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada. Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume.

3. Kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys. Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė.

4. Šeima yra tautos gyvybė. Lietuvis kuria lietuvišką šeimą.

5. Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą. Apreiškdamas tautos geniją, tautinė kultūra įneša savaimingą indėlį į visuotinius žmonių giminės laimėjimus. Kiekvieno lietuviu priedermė sudaryti sąlygas tautinei kultūrai.

6. Valstybė yra aukščiausioji tautinės bendruomenės organizacija. Valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlikimo būtinoji sąlyga. Darbu, mokslu, menu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę.

7. Mokykla yra tautinės dvasios židynys. Kiekvieno lietuviu kilniausioji pareiga būti lietuvių mokyklos rėmėju.

8. Draugija yra tautinės kultūros veiksminga taktinė. Lietuvis kuria ir palaiko religines, kultūrines, jaunimo, savišalpos, profesines ir kitas lietuvių draugijas.

9. Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įpareigojimas visoms Lietuvių Tautos kartoms. Lietuvis organizuoja ir remia spausdintą lietuvišką žodį.

10. Tautos istorija yra geriausia tautos mokykla. Lietuvis brangina savo tautos praeitį ir tautinius papročius. Lietuvis stengiasi būti vertas savo protėvių, kad palikų pagarbų pasididžiavimą savo palikuonims.

11. Tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė. Lietuvis ugdo tautinį solidarumą. Visi lietuviai lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai. Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklai kiekvienas lietuvis moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą.

12. Lietuvis tautinės spalvos: geltona - žalia - raudona. Lietuvis tautinė šventė - Vasario 16-oji diena. Lietuvis šūkis: "Lietuviai esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!"

13. Lietuvis yra lojalus savo gyvenamajam kraštui. Lietuvis santykius su nelietuviu nustato artimo meilės ir pagarba kiekvieno žmogaus laisvei, garbei, sveikatai ir turtui.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo komitetas
Tremtyje, 1949.06.14

PAVARGĘS, BET NE HEROJUS...

Filosofas Kęstutis Girnius apie Liūto Mockūno knygą

4

Užuot pirma nustatius atstovo autentiškumą, kad ir kokie būtų jo įsitikinimai, ir tada išklausius jo pasiūlymų bei nurodymų, atstovo nuostatų turinys buvo laikomas matu patvirtinti ar atmesti jo teisę kalbėti pogrindžio vardu. Šiai pagundai kaip tik pasidavę santarvininkai. Principiškai pabrėždami krašto primatą, jie faktiškai pripažino tik tuos atstovus (dažnai saugumo agentus), kurie pritarėdavo santarvininkų nuomonei.

Patys partizanai neabejojo krašto primatu. Jų akys Lietuvos politikai susikompromitavo pabėgdami į Vakarus ir palikdami tautą likimo valiai. Šie priekaištai buvo ypač stiprūs A. Smetonai, bet jie taikyti ir VLIK'ui. J. Markulio išdavystė, gana greitas pasyviosios rezistencijos organizacijų atskleidimas, nuolatinis pavojus gyvybei įtikino partizanus, kad tik jie gali vadovauti rezistencijai. Pavieniams pasyviosios rezistencijos dalyviams, kurių veikimo galimybės buvo ribotos, o iššifravimo, tad ir išdavimo, tikimybė didelė, buvo galima patikėti tik šalutinį vaidmenį.

Politinės išeivijos katalikų organizacijos irgi pritarė krašto primato principui. L. Mockūno cituotame laiške (p. 210) Juozui Lingui J. Brazaitis rašė: „Teko pripažinti, kad toks organas (VLAK'as) krašte būtų labai pageidaujamas ir jeigu jis būtų ir galėtų kovą organizuoti, tai mes neabejotinai pripažintume jo pirmenybę“. Panašiai galvojo ir kiti. To nepaneigia neatsargūs ir vėliau patikslinti V. Sidzikausko žodžiai apie direktyvas (p. 221–222), taip pat detalesni VLIK'o planai dėl egzilinės vyriausybės.

Pirmasis krašto primato išbandymas įvyko 1947 m., kai J. Deksnys ir V. Stanevičius stengėsi įpilti VLIK'ą ir BDPS. Kaip minėta, siūlomai įgaliojimams nebuvo priimti. Ieškodami sąjungininkų

Baltijos kraštai priklauso Šiaurės Europai

Zenonas Prūsas

Žiniasklaidoje ir geopolitinėse bei kultūrinėse diskusijose Baltijos kraštai - Lietuva, Latvija ir Estija - yra paprastai priskiriami prie Rytų Europos. Tai yra netikslu keliais atžvilgiais. Pirmiausia - netikslu geografiniu požiūriu. Europos centras yra pietinėje Lietuvoje, netoli Vilniaus. Taigi, daugiau negu 90 proc. Baltijos kraštų teritorijos yra į šiaurę, o ne į rytus nuo geografinio Europos centro. Taip pat šie trys kraštai yra prisiglaudę prie Baltijos jūros. Niekas šios jūros nelaiko Rytų Europos jūra. Ji yra Šiaurės Europoje, o jei ji priklauso Šiaurės Europai, tai ir Baltijos kraštai turėtų priklausyti Šiaurės Europai.

Baltijos kraštų negalima priskirti prie Rytų Europos ir etniniu atžvilgiu. Rytų Europa yra slavų žemė, o lietuviai, latviai ir estai nėra slavai ir juos būtų tikslingiau priskirti prie šiaurės europiečių.

Religiniu atžvilgiu baltai netinka Rytų Europai taip pat. Jie yra arba katalikai, arba protestantai. Rytų Europa yra ortodoksų religijos lopšys.

Kultūriniu atžvilgiu baltams daug artimesnės Šiaurės Europos tautos - skandinavai - ir Vakarų Europa, su kuria skandinavai yra artimai surišti. Kultūrinėje plotmėje latviai ir estai praeityje yra daug artimiau bendradarbiavę su skan-

diniais, negu su rusais ir kitais Rytų Europos slavais. Dabartiniu metu ypač estai artimai giminiuojasi su suomiais, kurie yra skandinavai. Dėl to estai jau pradėjo skelbtis, kad jie yra Šiaurės Europos, o ne Rytų Europos tauta. Lietuviai yra artimai kultūriniai bepradarbiavę su lenkais, kurie irgi laikomi ne Rytų, o Centrinės Europos tauta. Praeityje visų trijų Baltijos tautų kultūriniai ryšiai su rusais buvo daugumoje primesti per prievartą, o savanoriški ryšiai buvo ir tebėra minimalūs.

Ar šis priklausomybės klausimas yra svarbus ir ar iš viso jis yra vertas kelti? Man atrodo, kad atsakymas teigiamas. Rytų Europos sąvoka psichologiškai yra dažnai sutapatinama su Rusija ir priklausymas Rytų Europai ne vienam vakariečiui galėtų atrodyti jei ne tiesioginiu priklausymu Rusijai, tai bent buvimu Rusijos įtakose. Jei Lietuva pasaulyje būtų žinoma kaip Šiaurės Europos šalis, Rusijai būtų sunkiau mums reikšti pretenzijas.

Ką reikėtų daryti, norint atsikratyti Rytų Europos stigmos? Gal reikėtų atgaivinti prof. K. Pakšto apie 1935 metus pirštą Baltoskandijos idėją? Priklausymas Skandinavijai automatiškai šį kraštą priskiria prie Šiaurės Europos, o jei prie šio bloko prisijungtų ir Baltijos kraštai, ir jie automatiškai

pasidarytų Šiaurės Europos kraštais. Prof. K. Pakštui labai sunkiai sekėsi propaguoti šią idėją. Jis koncentravosi į Švediją kaip į didžiausią ir įtakingiausią Skandinavijos valstybę, bet labai nesėkmingai. Ne tik švedų politikai, bet ir kiti skandinavai neparodė entuziazmo. Ar kas pasikeitė per praėjusius 64 metus?

Atrodo, kad šiai idėjai sąlygos yra daug palankesnės. Didžiausią pažangą yra padariusi Estija, kuriai daug padeda Suomija. Dabar Estija yra pirmoje vietoje, kiek tai liečia Suomijos užsienio investavimus, taip pat pagrindinis užsienio prekybos partneris. Dėka Suomijos, Estija turbūt bus pirmoji iš Baltijos valstybių, priimtų į Europos Sąjungą (ES). Mažesniu laipsniu Lietuvą bando "globoti" Danija, o Latviją - Švedija. Daugelio nustebimui, pastaruoju metu Danija, paraginta Amerikos, yra ypač parodžiusi draugiškumą Lietuvai. Danija yra Lietuvos čempionas išeivijai į NATO. Hans Moritzen, danų užsienio reikalų ekspertas, tai aiškina Danijos buvimu tolokai nuo Rusijos ir dėl to jos nebijojimu, dalinai dėl buvimu arti prie Vokietijos, kurios dažnai dar prisibijo. Tokiu būdu danų politikai gali saugiai paerzinti Rusiją ir, per įtraukimą Amerikos į vietinę politiką, išbalansuoti Vokietijos

Iš Michigan National Guard-Camp Grayling vykusių tarptautinių pratybų, kuriose dalyvavo daliniai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Kanados ir JAV (Pennsylvanijos, Ohio, Indianos, Illinois, Wisconsin ir Michigan) užbaigimo parado ir kitų iškilmų. Lietuvių dalinys žygiuoja parado aikšte. Pratybos vyko birželio 11-27 dienomis. Jose dalyvavo 31 Lietuvos karys. Jiems vadovavo viršila Rolandas Valiokas. Lietuviai buvo apdovanojami specialiu žymeniu už gerą pasirodymą pratybose. Atžymėjimą jiems įteikė Michigano Gubernatorius John Engler

įtaką. Danija yra viena iš NATO narių, stipriausiai remiančių NATO pasistūmimą į Rusijos pusę. Dėl tokio Danijos spaudimo net ir Suomija pradeda apsigalvoti, ar nevertėtų išsijungti į NATO. Su Amerikos pritarimu ir parama, Danija įsteigė "Baltbat", jungtinį Baltų batalioną taikos palaikymui. Jo kariai jau keletą metų tarnauja taikos palaikymo akcijoje Bosnijoje. Kita vertus, Danijos parama įstojimui į Europos Sąjungą yra mažiau jaučiama. Bet ir čia danai daro ką gali, kad ištrauktų baltus iš Rusijos įtakos sferos ir įjungtų į Vakarų Europą. Prieš keletą metų, kai Carl Bildt buvo Švedijos premjeru, jis buvo turbūt pirmasis skandinavų politikas, bandęs įtraukti Baltijos kraštus į artimesnį bendradarbiavimą su Skandinavija. Buvo net užuominos apie galimą militarinę pagalbą Baltijos kraštams Rusijos užpuolimo atveju. Gaila, kad jo centro/dešinės partija pralaimėjo rinkimus ir dabar jis, būdamas opozicijoje, yra mažiau įtakingas. Bet visgi Švedija ypač daug padeda Latvijai naujais investavimais ir perleidimu karinės ginkluotės.

Visi penki Skandinavijos kraštai (Švedija, Danija, Norvegija, Islandija ir Suomija) yra gana turtingi. Jų bendro vidinio produkto (BVP) vidurkis yra 23,400 dolerių, taigi, apie penkis kartus didesnis, negu Baltijos kraštų. Norvegai yra turtingiausi dėl to, kad buvo rasti nemaži naftos ištekliai Šiaurės jūroje prie pat Norvegijos krantų. Todėl baltams reikės gerokai pasispausti, kad taptų šio turtingų klubo pilnaverčiais nariais. Kurį laiką gal teks būti nariais kandidatais.

Išskyrus Norvegiją, kiti skandinavų kraštai turi mažai gamtos turtų. Žemė yra nederlinga, išskyrus Daniją ir pietinę Švediją, ir gana šalto klimato zonoje, todėl nelabai tinkama žemdirbystei. Kaip šie kraštai pajėgę pasiekti tokį aukštą gyvenimo lygį? Galvojama, kad tai buvo pasiekta žmonių taupumu, darbštumu, nagingumu ir aukštu išsimokslinimo lygiu. Tai savybės, kuriomis žmonės pasižymėjo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje 1939 metais. Gaila, kad per 50 metų sovietinės okupacijos prasigėres tinginys buvo daug daugiau vertinamas, negu darbštus ir sumanus ūkininkas ar kitoks darbuotojas. Išaugo kitaip galvojanti karta. Su ja bus sunku skandinavams, bet vilčių yra. Naujos

(nukelta į 5 psl.)

kų kovoje su VLIK'u, S. Lozoraitis ir Diplomatine tarnyba suartėjo su Deksniumi ir nutarė pripažinti VLAK'o Informacijos centrą, tuo parodydami, kad neabejojama ir Deksnio ryšio su kraštu autentiškumu.

Bet ar tai reiškia, kad šiuo atveju J. Deksnys ir S. Lozoraitis nuoširdžiai laikėsi krašto primato principo? Pagrįstai galima abejojti dėl Deksnio, kuris su partizanais ir su išeivija žaidė dvigubą žaidimą piktnaudžiaudamas unikaliu tarpininko ryšiu. Nors 1946 m. Deksnys atvyko į Lietuvą dar susižavėjęs partizanais, tačiau ketino juos išnaudoti siekdamas nuversti VLIK'ą. Jis partizanams melagingai aiškino turįs VLIK'o pavedimą perkelti rezistencijos centrą iš išeivijos į Lietuvą ir siūlė įkurti VLAK'ą ir BDPS (p. 162). Šis sąmoningas partizanų apgadinėjimas nesiderina su krašto primatu, nes partizanais buvo manipuluojama nuslepiant reikalingą informaciją. Partizanai nesirijo priešintis tariamai Vakarų valiai ir pritarė Deksnio planams. O Deksnys, grįžęs į Vokietiją, visus tikino, jog partizanai savarankiškai sukūrė BDPS ir VLAK'ą. Nuoseklus melas apie visas tris organizacijas nėra krašto primato gerbimas.

J. Deksnys apie J. Markulio išdavystę ir kitus pokyčius Lietuvoje sužinojo 1947 m. kovo mėn., kai susitiko su J. Lukša ir Jurgiu Krikščiūnu. Bet ar jis informavo S. Lozoraitį apie Markulį ir pakitusią padėtį Lietuvoje? Ar gegužės mėn. supažindindamas Lozoraitį su VLAK'o bei BDPS dokumentais (p. 223) jis pasakė, kad bent VLAK'as nieko neveikia? Jei to nedarė, tai vėl pasityčiojo iš krašto primato, nes Lozoraitiui nesuteikė svarbių žinių. O jei Lozoraitis žinojo, kad VLAK'as tik popierinė organizacija ir BDPS veikimas pertvarkomas, kaip jis galėjo operuoti jų vardu?

Kitur L. Mockūnas pažymi, kad „Deksnys, nors ir žinodamas, kad Markulis dirba sovietų saugumui, buvo priverstas naudoti medžiagą iš kai kurių jo leidinių. Svarbiausia buvo, kad Markulio medžiaga atitiktų Deksnio ir delegatūros poziciją: saugoti

gyvybes ir kovoje su sovietais propaguoti pasyviąją taktiką“ (p. 255). Šiuo klausimu galima pasiūlyti dvi pastabas. Pirmą, J. Deksnys ir jo draugai aiškiai pirmenybę teikė ne krašto primatui, bet pasyviosios rezistencijos skatinimui. Tai gali būti siektinas tikslas, bet krašto vėl nesiklausoma, jis mokomas, ką turėtų daryti. Antra, Deksnys nebuvo „priverstas“ naudotis medžiaga – tai jam buvo tiesiog naudinga. Apskritai Mockūnas ne itin garbingus Deksnio poelgius linkęs vaizduoti kaip priverstinius, nors Deksnys galėjo elgtis ir kitaip.

Antrasis krašto primato išbandymas įvyko 1948 m. po J. Lukšos atvykimo į Vakarus ir Baden Badeno suvažiavimo. J. Deksnui pasirašius Baden Badeno susitarimus, kuriais VLIK'ui teko vadovaujantis vaidmuo, didžioji jo draugų dalis nuo jo pikta nusigrėžė. Rugpjūčio mėn. BDPS užsienio delegatūros suvažiavimas nutarė, kad Deksnui reikia paskelbti mirties nuosprendį, ir pašalino jį iš delegatūros (p. 309–310), nors Deksnys jau prieš keturis mėnesius buvo atsistatydinęs. Tą karčią ironiją, kad krašto primatą skelbianti organizacija pašalino vienintelį su kraštu ryšį turintį asmenį, prablaivėję pastebėjo kai kurie Deksnio draugai.

L. Mockūnas priekaištauja J. Lukšai, kad jis peržengė savo įgaliojimus, duotus BDPS prezidiumo, ir klaidingai nušvietė partizanų padėtį, taigi neatstovavo kraštui, o geriausiai atveju tik BDPS kaitaliamas (p. 293). Šiaip ar taip, Lukša buvo tikras partizanų ryšininkas, jo veiklai pritarė partizanų vadovybė, nors nei Jonas Žemaitis, nei Adolfas Ramanauskas, nei daugelis Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio tarybos narių nebuvo katalikai, kaip juos išivaidavoja Mockūnas. Savo ruožtu santarvininkai nepripažino J. Lukšos teisės kalbėti krašto vardu. Tokie kaip V. Stanevičius netikėjo J. Markulio išdavyste, teigė, kad katalikų „juodasis kabinetą“ surengė perversmą prieš Markulį. Santarvininkai ilgus metus tikėjo, kad J. Deksnys išliko laisvas, nors po pirmųjų jo radiogramų buvo pagrindo manyti, jog jis suimtas. Deksnys ilgai

(nukelta į 4 psl.)

■ Vokietijos Reino-Pfalco žemės centrinio banko prezidentas Hans-Jurgen Kebnickas teigiamai vertina Latvijos ekonomiką ir sako, kad š.m. BVP tikrai padidės. BNS jis pareiškė, kad Latvija dabar turi tvarkytis su problemomis, kurios yra būdingos ir kitoms pasaulio valstybėms.

■ Latvijos žemės ūkio ministras Aigars Kalvītis mano, kad paklusti ES reikalavimams ir atsisakyti laisvos prekybos sutarčių su kitomis valstybėmis bei specialiomis ekonominėmis zonomis Latvijai neverta, nes tai reikštų netoliaregišką politiką; derybos su ES užtruks tam tikrą laiką; Latvijai reikia plėtoti savo žemės ūkį.

■ JAV šiandien yra nepakeičiama pasaulio politikoje, ir be JAV niekas nesprendžiama, – sakė interviu žurnalui *Der Spiegel* JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright. Ji sakė, jog JAV norėtų, kad NATO partneriai Europoje atliktų patys savo karinį vaidmenį. Albright paragino europiečius priimti politinę atsakomybę drauge su JAV. Albright pagyrė NATO vaidmenį Kosovo konflikte bei Vokietiją už tarpininkavimą derybose.

■ Liepos 29 d. Sarajeve įvykusiame 9 Balkanų valstybių viršūnių susitikime Bosnija kreipėsi į susitikimo dalyves, kad šios šalys sumažintų karines išlaidas ir sutiktu ikurti regioninį verslo forumą, kuris skatintų ekonomikoms plėtrą. Jugoslavija šiam susitikime, kuris įvyko dieną po Balkanų „stabilumo pakto“ viršūnių susitikimo, nedalyvavo. Bosnijos užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai Hajdurin Somun sakė, jog 9 Balkanų valstybių aukštesnieji pareigūnai liepos 24 d. įvykusiame susitikime susitarė paraginti Vakarus paskubėti įgyvendinti ekonominės paramos pažadus. Šalių vadovai pakartojo savo nuostatus, kad Vakarai atsisakys savo pažadų padėti atstatyti Pietryčių Europos šalis, nukentėjusias nuo Kosovo konflikto. Be kita ko, liepos 24 d. įvykusiame susitikime buvo sutarta, kad vyks reguliarūs Balkanų šalių vadovų susitikimai, kuriuose bus aptariamas stabilumo pakto įgyvendinimo progresas. Susitikime buvo išreikšta viltis, kad ir Jugoslavija prisijungs prie pakto.

Lietuva Europos krepšinio pirmenybėse

Kęstutis Čerkeliūnas

rinktinė, supliekusi Kroatiją 102-85.

Po 90 tšk. įkrovė trys valstybės: Italija, nugalėjusi Čekiją (95-68), Rusija – Izraelį (93-84) ir Lietuva – Kroatiją (91-75).

Lietuva, sugniuždydama Rusiją, pasiekė ir didžiausią taškų skirtumą – 31 (103-72), antroje vietoje Italija su 27 tšk. (nugalėjo Čekiją 95-68), o trečiojo dar kartą Lietuvai, ši sykį 26 tšk. skirtumu, nugalėjusi Turkiją 74-48).

Pavieniai žaidikai

Po rungtynių Lietuva – Rusija (103-72) Paryžiaus sporto dienraštis „L'Equipe“ turėjo stambią antraštę „La Lituanie a puni“ (Lietuva nubaudė) ir tekste paminėjo, kad Sabonis net nežaidė. Šioje dvikovoje prancūzai ypač iškėlė lietuvių Adomaitį, paskelbdami jį geriausiu žaidiku visose tos dienos rungtynėse. Per 25 min. Adomaitis pasiekė 17 taškų, visi šeši jo bandymai įmesti kamuolį buvo sėkmingi (tarp jų trys tritaškiai), jis susmeigė abi mestas baudas, pora kartų nuėmė kamuolį nuo lentos, keturis kartus perdavė kamuolį sėkmingam metimui.

Tokie Dainiaus Adomaičio (gimęs 1974 m. Šakiuose) pasiekimai.

Geriausieji taškų medžiotojai pirmenybėse: 1. Herreros (Ispanija) 19,2 tšk. vidurkis, 2. Barton (Čekija) 18,7 tšk., 3. Sheffer (Izraelis) 16,7 tšk., 4. Myers (Italija) 16,3 tšk., 5. Rigaudeau (Prancūzija) 15,8 tšk. Mūsiškis Karnišovas su 14,2 tšk. dalinasi 8-9 v. su Karashev (Rusija), Sabonis su 13,3 tšk. dalinasi 13-14 v. su Becka (Čekija).

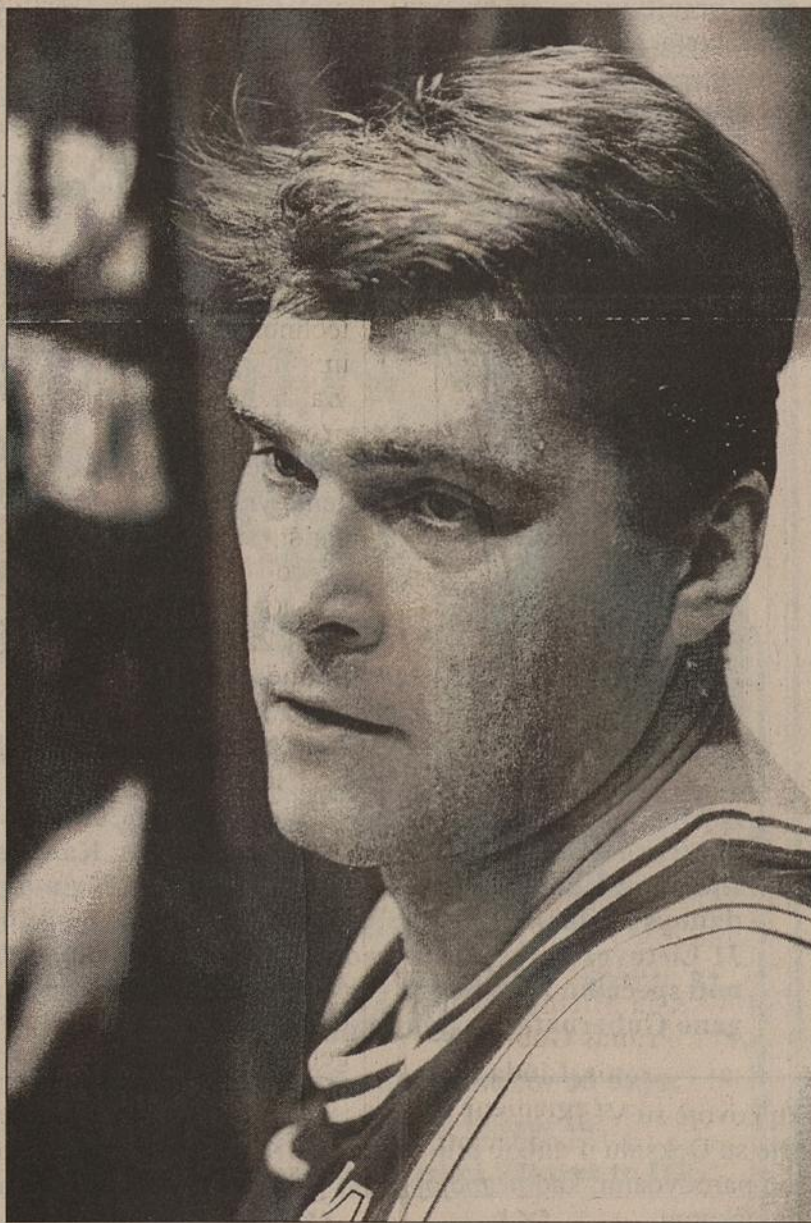
Italų dienraščio „Corriere dello sport“ statistikoje lietuvių dažnai užtikam pirmose vietose.

Karnišovas tiksliausiai metė pilnus krepšius – 63% (40 iš 63), 2. De Miguel (Ispanija) 61%, 3. Bodiroga (Jugoslavija) 60%.

Dvitaškių metimuose tiksliausias taip pat Karnišovas su 72% (28 iš 39), 2. Danilovic (Jugoslavija) 66%, 3. Nees (Vokietija) 63%.

Tritaškius geriausiai įtaikydavo Štombergas su 54% (13 iš 24), 2. Nowitzki (Vokietija) 53%, 3. Karnišovas 50%, 4. Mindaugas Žukauskas taip pat 50%, bet metė mažiau (9 iš 18), o Karnišovas pataikė 12 iš 24.

Baudų metime sėkmingiausias Rigaudeau (Prancūzija)

Arvydas Sabonis

greito karo galimybės. L. Mockūnas santarvininkus vaizduoja lyg balsą, šaukiantį tyruose, kuria įspūdi, kad VLIK'ui, J. Lukšai ir partizanų vadovybei rūpėjo plėsti karo veiksmus. Manychiau, jog tikrovė buvo sudėtingesnė. VLIK'as ir kai kurios kitos organizacijos žavėjosi partizanų pasipriešinimu, manė, kad jis stiprina tarptautinę Lietuvos bylą, bet jos nekurstė partizanų plėsti savo veiklą. 1947 m. Paryžiaus konferencijoje buvo aiškiai išsakytos pagrindinės nuostatos: krašto rezistencija – teigiamas reiškinys; reikia kraštui perduoti tikėjimo išsilaisvinimu galimybe; rezistencija turi reikštis vadovaujantis tautos potencialo taupymo dėsniu, nedėdant visų vilčių į mišką; partizanai patys sprendžia savo taktiką, bet pabrėžiamas reikalas vengti nereikalingų aukų (p. 221). Su šio kiais tokiais svyravimais VLIK'as laikėsi šios nuostatos.

Padėtis Lietuvoje buvo kita. Herojiškas atvirų kovų laikotarpis baigėsi 1947 m. pradžioje. Kai kurie partizanų vadai, pavyzdžiui, Antanas Baltūsis ir vėliau Aleksandras Milaševičius Žemaitijoje, skatino aktyvią kovą, tačiau partizanų jėgos jau seko. Kovotojai neketino sudėti ginklų, bet buvo kalbama ir apie dalinę demobilizaciją. Kaip tai padaryti? 1945 m. legalizavusių partizanų patirtis rodė, kad saugumas laužė savo pažadus ir nepalikę jų ramybės. Buvę partizanai buvo suimami arba verbuojami išduoti kovos draugus. Reikėjo rasti būdą laiduoti, kad legalizavimasis neaptų savijudybe arba kovos draugų išdavystę. Nuožnios ir nuolatinės valdžios represijos, dažnai taikomos visai nekaltiems žmonėms, neteikė vilčių, kad bus galima ramiai pasitraukti iš miško; antra vertus, jos papildė partizanų gretas arešto vengiančiais naujais kovotojais. J. Markulio ir J. Deksnio planai buvo nerealistiški. Miškuose esą turėjo likti tik tie, kurie negali legalizuotis,

Vartotojų kooperacija Lietuvoje

Liepos mėnesį kooperacijos nariai ir darbuotojai šventė kooperatininkų dieną. Džiaugėsi savo pasiekimais, dalinosi patirtimi, ieškojo būdų iškilusioms problemoms spręsti. Šiais metais paminėtas ir kooperacijos atsiradimo Lietuvoje 130-ties metų jubiliejus.

Pirmasis Lietuvoje vartotojų kooperatyvas įregistruotas Vilniuje 1869 metais. 1918 metais paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, buvo įkurtas Kooperacijos departamentas (prie Prekybos ir pramonės ministerijos), kuriam vadovavo profesorius Petras Šalčius, labiausiai atsidavęs kooperacijos veiklai, už ką buvo vadinamas kooperacijos tėvu. 1919 metais priimtas Kooperacijos bendrovijų ir jų sąjungų įstatymas, galiojęs iki 1940 metų. Iki to laikotarpio šalyje veikė žemės ūkio kooperatyvų sąjunga, vadinama „Lietūkiu“. „Lietūkiu“ pagrindu buvo įkurta Lietuvos vartotojų sąjunga (Lietkoopsąjunga), kuri ir pokario metais, ir būdama Sovietų Sąjungos sudėtyje vykdė pagrindinį gyventojų (ypač kaimų, tolimiausių vienkelių) aprūpinimą maisto ir pramoninėmis prekėmis, o svarbiausia – supirko ir realizavo žemės darbininkų išaugintą produkciją.

Atkūrus mūsų šalies nepriklausomybę 1991 metais, Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjunga atstatė savo narystę Tarptautiniame Kooperacijos Aljanse. 1993 metais priimtas Respublikos kooperacijos įstatymas juridškai įteisino kooperatyvų veiklą. Didžiausių nuopelnų ginant vartotojų kooperatyvų interesus šalies valstybinės institucijose ir atstovaujant juos tarptautiniame judėjime nusipelnė Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjungos valdybos pirmininkas socialinių mokslų daktaras Petras Šimanskas. Nemažai pastangų ir iniciatyvos įdėda valdybos

Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjungos buveinė Vilniuje, Gedimino pr. 28

V. Eimulio nuotr.

narys Stasys Šimkus bei visas Lietkoopsąjungos kolektyvas.

Turi kuo pasidžiaugti ir Žemaitijos žmonės suteikti įvairių paslaugų garsusis Plungės vartotojų kooperatyvas, vadovaujamas nenuilstančio Liudo Skieraus, kuris, be prekybos ir maitinimo įmonių, turi modernų malūną, šimtus kartų galingumu pralenkusi senosios Lietuvėlės vėjo malūnus, įvairius gamybinius barus. O Aukštaitijoje greičiausiai persiorientavo dirbti negailestingos rinkos ekonomikos sąlygomis Utenos vartotojų kooperatyvas, kuriam vadovauja energingas Robertas Miliauskas, Anykščių vartotojų kooperatyvas, kuriam visą sielą atiduoda pirmininkė Genovaitė Puzinienė. Visų ir neišvardinsiu...

Kas skaniausia Lietuvėleje? Tai duonelė, darbščiujų kooperatininkų iškepta, ir lietuviškas midutis, brandinamas Lietkoopsąjungos bendrovėje „Lietuviškas midus“. O svarbiausia žmonės – ir kooperatyvų nariai, juos įkūrę, ir kooperatyvų darbuotojai, sąžiningai triūsiantys pirmųjų labui.

Irena Zaborskaitė-Prįjalgauskienė

94% (30 iš 32), 2. Karnišovas 88% (36 iš 41), 3. Karashev (Rusija) 86% (36 iš 42), 4. Avleev (Rusija) 86% (31 iš 36).

Atkovoti kamuoliai nuo lentų: 1. Sabonis 8,5 (vidurkis), 2. Besok (Turkija) 7,4, 3. Nossov (Rusija) 7,3.

Komandinė statistika

Pagal „Corriere dello sport“, daugiausiai taškų sukovė Lietuva – 722 (vidurkis 80,2 tšk.), 2. Rusija 666 tšk. (74,0), 3. Italija 664 tšk. (73,8), 4. Jugoslavija 657 tšk. (73,0), 5. Vokietija 644 tšk. (71,6).

Mažiausiai taškų įsileido: 1. Italija 582 tšk. (vidurkis 64,7), 2. Jugoslavija 587 (65,2), 3. Prancūzija 591 (65,7), 4. Lietuva 603 (67,0), 5. Turkija 603 (67,0).

Sėkmė dvitaškių metimuose: 1. Lietuva 59% (192 iš 325), 2. Jugoslavija 58% (193 iš 332), 3. Vokietija 54% (178 iš 330), 4. Italija 51% (158 iš 308), 5. Ispanija 50% (158 iš 319).

Tritaškių medžioklė: 1. Lietuva 46% (63 iš 138), 2. Vokietija 41% (52 iš 127), 3. Prancūzija 40% (55 iš 136), 4. Italija 38% (59 iš 154), 5. Jugoslavija 37% (41 iš 112). (mukelta į 5 psl.)

PAVARGĘS, BET NE HEROJUS...

Filosofas Kęstutis Girnius apie Liūto Mockūno knygą 4

apgaujinėjo santarvininkus, kurie, L. Mockūno žodžiais, su „neapsakomu naivumu“ (p. 478) juo tikėjo, autentiškomis laikė jo minamas pasyviuosius rezistencijos organizacijas, šiltai priėmė jo siunčiamus sovietinius agentus. „Pasitikėti į Angliją atsiųstais agentais skatino ir amžinos varžybos su VLIK'u“ (p. 478).

Nors santarvininkai ir L. Mockūnas pabrėžia krašto primatą leisdami suprasti, kad VLIK'as jo nepripažino, beveik kas kartą, kai abi organizacijos turėjo įvertinti iš krašto gaunamas žinias ir atvykstančios žmonės, VLIK'as vertino teisingai, o santarvininkai – klaidingai. VLIK'as suabejojo VLAK'o ir BDPS vaidmeniu Lietuvoje, o santarvininkai nemorėjo tikėti J. Markulio išdavyste. VLIK'as suprato, kad J. Deksnys suimtas, o santarvininkai buvo mulkinami ne vieniems metams. Nuoseklus santarvininkų nesugebėjimas, gal ir nenoras, teisingai vertinti padėtį Lietuvoje perša išvadą, kad jų aklumą nulėmė siekimas pergalės išseivijos politikos nesutarimuose ir kad krašto primato principas nebuvo savaime svarbus principas, bet patogi lazda VLIK'ui mušti, lazda, kuri buvo numesta, kai atsigrėžė prieš pačius santarvininkus.

Santarvininkų išpareigojimas krašto primatui buvo gana sąlygiškas. Tvirtesnės buvo jų nuostatos, kad būtina pereiti į pasyviąją rezistenciją. J. Deksnys ilgai palaikė J. Markulio poziciją dėl partizanų demobilizavimo, S. Lozoraitis labai skeptiškai vertino

Lietuva Europos krepšinio pirmenybėse

(atkelta iš 4 psl.)

Pasirausę statistikos gausybėje matom, kad Lietuvos rinktinė ir pavieniai žaidikai šiose pirmenybėse išpaudė itin gilų pėdsaką, nors medalių ir nepasiekė. "Corriere dello sport" nuomone, Lietuvos komanda buvo pati stipriausia iš visų susirinkusiųjų, bet po šio sakinio italai tuoj pat užpylė šalto vandens. Jų nuomone, lietuviai buvo šaunūs, bet nedisciplinuoti ir be plano. Gal vienas Sabonis buvo išpareigojimo ir drausmės pavyzdys. Pasak laikraščio, logiškiausia pirmenybių baigmė būtų buvusi Lietuva - Jugoslavija. Dėl politinio sąmyšio Jugoslavijos rinktinė šioms varžyboms negalėjo tinkamai pasiruošti, be to, ją silpnino tai, kad dėl sužeidimo negalėjo žaisti pajėgusis Djordjevic. Jį prisimenam iš 1995 m., kai Jugoslavija Europos pirmenybių baigmę nugalėjo Lietuvą 96-90. Tąsyk Drordjevic pelnė 41 tšk. (įmetė 9 tritaškius iš 12).

Smūgis nuo ispanų

Kaip reagavo Lietuva po pralaimėjimo Ispanijai? Pagal ištrauką iš Vilniaus dienraščio "Lietuvos rytas", "siaubingą atomazgą sužlugdė visas viltis. Ispanijos rinktinės treneriai pergudravo Lietuvos komandos strategus". Treneris Jonas Kazlauskas pripažino, kad ispanai žaidė geriau nei lietuviai. Pasak

jo, "blogiausia, kad panašiai žaidėme ir su Čekija. Tik šį kartą varžovas buvo stipresnis".

Puolikas Tomas Masiulis sakė: "Pralaimėjome, nes nevisiškai įvykdėm trenerio nurodymus dengdami Herrerosą. Ispanai buvo labai gerai išanalizavę mūsų žaidimą". Dengti ispanų žymūną Herrerosą buvo patikėta Štombergui. Jis su šia užduotimi nesusitvarkė ir leido varžovui įsibėgėti.

Be to, Lietuvos žaidikai laiku nepasikeisdavo dengiamaisiais; ispanai, nepataikę, iškart pristabdydavo lietuvius ir neleisdavo jiems rengti greitų anpuolių.

Reikėtų pridėti - o kas neleido mūsų šikiams gerai išanalizuoti ispanų žaidimą? Juk daug kas žinome, kad pernyktėse pasaulio pirmenybėse Graikijoje tas pats Herreros, kuris šiemet prieš mus įmetė 28 tšk., buvo sėkmingiausias taškų medžiotojas (17,9 tšk. vidurkis). Ar padarėm viską, kad Herreros būtų tinkamai uždengtas? Rungtynės su Lietuva jis pataikė 10 iš 17 metimų ir sėkmingai griudavo rinktinės gynybą.

Tiesa, dar paskutinę rungtynių minutę lietuviams buvo išsižiebusi viltis, kai Jasikevičiaus ir Karnišovo tritaškiais buvo išlyginta pasekmė 72-72, bet paskutinėmis sekundėmis ispanai dviem baudom persivėrė 74-72, o paskutinis mūsų žaidėjas antpuolis baigėsi nesėkmingu

dvitaškiu. Gana pasyviai žaidė Sabonis, per 18 min. pelnęs tik 3 tšk. ir turėjęs išeiti už baudos. Jasikevičius surinko 22 tšk., jam dosniai talkino Karnišovas su 17 tšk. Mūsų žaidėjas pataikė tik 13 iš 31 dvitaškio.

Giedresnės akimirkos

Dienraštis "Gazzetta dello sport" po rungtynių Lietuva - Italija per visą puslapio plotį uždėjo stambiai antraštę, kuri lietuviškai taip skambėtų: "Caras Sabonis davė pamoką Italijai". Sabonis tada įmetė 25 tšk., o geri talkininkai jam buvo Karnišovas su 19 ir Einikis su 14 tšk.

Kitas italų dienraštis "Corriere dello sport" liepos 5 d., grįždamas prie Italijos pralaimėjimo Lietuvai 62-74, rašė, kad ištisas 10 minučių italai buvo tartum visiškai aptemę prieš šventąjį kalną (la montagna sacra) Sabonį ir Karnišovą tvirtovę.

Prancūzų "L'Equipe" liepos 5 d. paskelbė du pirmenybių penketukus. Mums džiugu, kad pirmame rado vietos mūsų šikiš Sabonis, o kiti keturi žymūnai: Badiroga (Jugoslavija), Fucka (Italija), Herreros (Ispanija) ir Menighin (Italija).

Antrasis penketukas: Besok (Turkija), Nowitzki (Vokietija), Myers (Italija), Reyes (Ispanija), Rigaudeau (Prancūzija). Tarp

atsarginių (jų 13) yra ir Karnišovas (Lietuva).

Iš užsienio spaudos

Krepšinio įvykiai Prancūzijoje skatino įsigyti ir ne grynai sporto laikraščius iš Vakarų Europos, o tai bent Manhattane yra įmanoma.

Šveicarų dienraštis "Neue Zuercher Zeitung" rašė, kad iš šešėlio išnirė Italijos krepšinininkai tapo Europos meisteriais. Pralaimėtojų gretose laikraštis, be favorito Jugoslavijos, įrikiuoja dar Lietuvą ir Rusiją, o ir Kroatiją (bronzos medalis 1993 ir 1995 m.) liko be olimpinio bilieto į Sydney.

Apie Lietuvą NZZ taip atsiliepė: "1995 m. Atėnuose laimėjusi sidabro medalį, Lietuva ketvirtą kartą suklupo prieš NBA žvaigždę Sabonį (Portland Trail Blazers), kuris atrodė išsisėmęs". Teigiamai nuteikė Čekijos rinktinė, nusitebinusi pergalėmis su Lietuva ir Graikija. Iš viso, šios Europos pirmenybės parodė pozityvią krepšinio plėtrą žemyne. Jose dalyvavo 10 NBA žaidėjų. Daugelis rinktinų yra žymiai pajaunintos sudėties. "19-metis čekas Barton ir 21-rių metų vokiečių Nowitzki yra ryškūs prieštaraivimas teiginiai, kad tik JAV yra įmanoma žaidybinių pa-žangų" - taip baigia savo apžvalgą straipsnis šveicarų NZZ.

Romos dienraštis "Il Messaggero" liepos 5 d. paskelbė beveik puslapio straipsnį apie naująją italų krepšinio žvaigždę

Andrea Menighin. Praėjo šešiolika metų, kai sūnus Andrea (dabar 25 m.) pasekė savo tėvo Dino (49) pėdomis ir padėjo Italijai laimėti Europos meisterystę. Tėvas tai buvo atlikęs 1983 m. Sūnus yra patenkintas, žaisdamas Italijos klube, ir pasakė, kad "Varese yra mano NBA".

Vokiečių "Frankfurter Allgemeine" birželio 22 d. įdėjo trijų skilčių straipsnį apie Rimą Kurtinaitį, kuris "iš krepšinio aikštės įsitaisė Lietuvos sporto ministro kėdėje". Čia reikia truputį patikslinti: Kurtinaitis yra Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento direktorius. Pažymėtina, kad Kurtinaitis buvo santūrus, kai straipsnio autorius Reinhard Vesper paklausė apie Europos krepšinio pirmenybes. Anot Kurtinaičio, lietuvių tikslas yra patekti į pirmąjį šešetuką ir tokiu būdu gauti teisę dalyvauti olimpinėse žaidynėse Sydney, bet dunkso galimybė ir iškovoti kokią medalį.

Na, medalių mūsų šikiams negavo; bet jų pasirodymą Europos krepšinio pirmenybėse 1999 m. reikia vertinti pozityviai. Tad užsklandai pažvelkim į tą tuziną žaidėjų, kurie Prancūzijoje gynė mūsų trispalvę:

Dainius Adomaitis, Gintaras Einikis, Šarūnas Jasikevičius, Artūras Karnišovas, Kęstutis Marčiulionis, Tomas Masiulis, Darius Maskoliūnas, Virginijus Praskevičius, Arvydas Sabonis, Saulius Štombergas, Eurelijus Žukauskas, Mindaugas Žukauskas.

Baltijos kraštai priklauso Šiaurės Europai

(atkelta iš 3 psl.)

technologijos teiks naujų galimybių. Mums geras pavyzdys yra Suomija. Prieš 50 metų 70 proc. suomių vertėsi žemdirbyste ir buvo neturtingi, nes žemė yra labai nederlinga. Dabar šis skaičius yra nukritęs iki 6 proc. Suomijos aukštosios technologijos bendrovė NOKIA prieš 25 metus buvo tik maža įmonė, gaminanti popierių ir gumą. Dabar ji pagamina apie 25 proc. visos pasaulio mobiliųjų telefonų gamybos ir dar auga 25 proc. į metus. Jos akcijų vertė yra apie 70 milijardų dolerių. Suomijos BVP jau beveik susilygino su Švedijos.

Skandinavijoje vyrauja pramonė, o žemdirbystė tik antracilė, net ir Danijoje, kuri daugelio dar tebevadina žemės ūkio kraštu. Beveik visa pramonė koncentruojasi į eksportą, ypač į celiuliozė ir popierių bei

baldus, bet palengva buvo pereita ir į mašinų gamybą, inžineriją, vaistų gamybą, laivų statybą. Paskutiniu metu persimesta į naujas technologijas kompiuterių srityje, kurioje skandinaviai yra vieni iš pažangiausių pasaulyje. Suomiai ir švedai turi beveik pusę pasaulio mobiliųjų telefonų gamybos.

Ar mums verta rimčiau galvoti apie "Baltoskandijos klubą" įkūrimą? Atsakymas turėtų būti teigiamas. Nebūtume Rytų Europos šalimi. Greičiau išsijungtume į Europos Sąjungą, o tai paskubintų mūsų ekonominį išsivystymą ir padidintų krašto saugumą. Visos Skandinavijos valstybės yra negausios gyventojų skaičiumi, visos vengia imigrantų, todėl mums nebūtų pavojaus nutautėti. Bet priklausymas Baltoskandijai dar nebūtų NATO pakaitalu.

Povilas Žumbakis (Žvilgsnis į užsienio lietuvių veiklą po 10 nepriklausomybės metų); Algimantas Gečys (Užsienio lietuvių kritika ir Lietuvos įvaizdis); Algirdas Stepaitis (Žemės alyva ir Lietuva).

Šeštadienis (rugpj. 14 d.) - dr. Valdas Samonis (Lietuvos ekonomijos, valstybės ir visuomenės plėtros strategija XXI-me amžiuje); Jonas Pabedinskas (Apmokamas idealizmas, arba tautiečių pasiaukojimo beiškant); jaunosios kartos simpoziumas (dalyviai tuo tarpu nežinomi).

Šeštadienio vakare - užbaigiamasis koncertas ir literatūros vakaras (sol. L. Stepaitytė, pianistė A. Naudžiuvienė, rašyt. V. Volertas).

Į studijų savaitę visi maloniai kviečiami. Norintieji užsakyti Dainavoje kambarius praeime skambinti: Marytei Petrušienei - tel. 724 953-9182, arba Jonui Vasariui - tel. 330 644-7411.

Juozas Baužys

Vabzdžiai

Didžiausias drugys - kaukolėtasis sfinksas. Šio naktinio drugio išskėstų sparnų tarpugalis - 13 cm. Ant nugarėlės jis turi žymę, primenančią piratų ženklą - kaukolę ir po ja sukryžiuoti kaulai.

Mažiausias pasaulyje drugys - neptikulė (*Nepticalidae*). Tai mažųjų kandelijų šeimos drugys. Jo sparnai gan siauri, išskleisti nesiekia nė 2 mm. Nors drugys palei sparnų kraštus turi ilgus plaukelius, padidinančius sparnų paviršių ir jų keliamąją galia, bet skraido blogai. Dažniausiai jie vikriai bėgioja augalų lapais ir kamienais. Šio drugio vikšrai gyvena medžių lapų viduje ir minta jų žaliuoju audiniu - parenchima. Šie augalų kenkėjai labai paplitę visame pasaulyje. Lietuvoje mažosios kandelės mažai ištirtos, yra 60 - 80 rūšių.

Ilgiausiai gyvenantys drugiai - citrinukai, dilgėlinukai, akuotosios spungės, šeiriai ir daugelis pelėdgalvių. Šių drugių amžius - 8 - 11 mėn. Jie išsiritę liepos pabaigoje ir peržiemoję dar skraido iki birželio vidurio ar pabaigos.

Trumpiausiai gyvenantys drugiai - maišuočiai (*Psychidae*). Patinai gyvena tik kelias valandas, patelės nuo kelių dienų iki dviejų savaitių. Skirtingų rūšių trumpai gyvenantys drugių patinai, kad spėtų apvaisinti patelas, išsiritę tam tikru paros laiku.

Greičiausi drugiai - kaukolėtieji sfinksai. Jie kartais išvysto 70 km per val. greitį.

Dažniausiai sparnais moja - apie 2500 kartų per sekundę - bitės. Jos gali skristi 65 km per val. greičiu. Su krūviu bitė 1 km nulekia per 3 min.

Rečiausiai sparnais moja (iš vabzdžių) - 4 - 8 kartus per sekundę - drugys šerys.

Toliausiai išskrendantys iš Lietuvos drugiai - plaštakės (*Nymphalidae*) ir sfinksai (*Sphingidae*).

Kai kurios plaštakių rūšys kaip usinukai (*Venessa cardui*), admirolai (*Venessa atalanta*) ir kitos rugpjūčio pabaigoje - rugsėjo mėn. išskrenda žiemoti į pietus. Kasmet susibūrę jie perskrenda Alpes, Viduržemio jūrą ir pasiekia Šiaurės Afriką. Gegužės pabaigoje - birželio mėn. jų palikuonys grįžta į Lietuvą. Pažymėtina, kad kai kurios plaštakių rūšys žiemoja Lietuvoje.

Iš toliausiai atskrendantys drugiai - kelios sfinksų rūšys - oleandriniai (*Daphnis nerii*), kaukolėtieji (*Acherontia atropos*) ir ilgaliežuviai (*Macrolestus stellatarum*). Jie kartais atskrenda į Lietuvą iš Afrikos ir Viduržemio jūros kraštų. Karpažoliniai (*Celerio euphorbiae*) - atskrenda iš Vidurinės Azijos ir Pietų Europos.

Stambiausias Lietuvos ir Europos vabalas - paprastasis elniaragis arba elniavabalas (*Lucanus cervus*). Jo kūno ilgis siekia 7,5 - 8 cm.

Stambiausias vandens vabalas - vandeninė juostablakė. Jė kūno ilgis - apie 7 cm.

Ilgiausius ūsus (antenas), apie 3,5 karto ilgesnius už kūną, turi vabalas ilgaušis pušigrauzis (*Acanthosuctus aedilis*).

Daugiausia sudėtinųjų akelių (fecečių) - 28 000 - turi žiogai ir žirgeliai.

Iš Michigan National Guard-Camp Grayling vykusių (1999.6.25) tarptautinių pratybų, kuriose dalyvavo daliniai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Kanados ir JAV (Pennsylvanijos, Ohio, Indianos, Illinois, Wisconsin ir Michigan) pratybų užbaigimo parado ir kitų iškilmių. Būrelis Michigano lietuvių, dalyvavusių iškilnėse, su Michigan valstijos Gubernatoriumi John Engler. Iš kairės: Narimantas Udrys, Pranas Gobis, Vytautas Jonaitis, Gubernat. John Engler, Nijolė Zelwinder, Leonas Petronis, Liūda Rugienienė, Viktoras ir Vita Memėnai, Dalia ir Jaunius Gilvydžiai, Jurina Rugienienė ir daliniai matyti Janina Udrienė

1999 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės

1999 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1999 m. rugsėjo 11-12 d. Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 W. Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio (varkarinis Clevelando priemiestis). Varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m. imtinai), moterų (17-34 m.); jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų "Sub-masters" (35-39 m.), visų klasių "Masters" (40-44 m.), (45-49 m.) ir t. t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija - pagal dalyvio amžių 1999 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters - pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skai-

čius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsėjo 11 d., 2:30 val. p.p. Registracija nuo 12:30 val. Sekmadienį varžybos tęsis nuo 10 v. r.

Dalyvių registracija pageidaujama iki 1999 m. rugsėjo 7 d. imtinai, šiuo adresu:

Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122.

Tel. (216)-486-0889. Faksas: 216-481-6064.

Papildomi kontaktai: Eglė Laniauskienė, tel. 216-731-7464, Irena Wilkinson, tel. 905-822-0302.

Lietuvių 1999 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Smulki informacija bus pranešta visiems ŠALFASS-gos vienietams. Klubams nepriklausantieji dėl informacijos gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiau nurodytus asme-

Lietuviškų studijų savaitės Dainavoje programa

Lietuviškų studijų ir poilsio savaitė Dainavoje įvyks rugpjūčio 8-14 dienomis. Savaitę rengia Lietuvių Fronto bičiuliai. Savaitės temos skiriamos išsivijos visuomenės veiklos aktualijoms ir tolimesniems planams. Čia pateikta kiekvienos dienos programa, arba ir jos atlikėjai, gali dar šiek tiek keistis. Kasdien vakarais bus įdomios vakaronės: diskusijos, filmai, literatūrinė programa.

Sekmadienis (rugpj. 8 d.) - vakaras jauniui susipažinimui.

Pirmadienis (rugpj. 9 d.) - iš ryto ir popiet: Politinės komis-

nis ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai skatinami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos Lengvosios atletikos komitetas

ŠALFASS Centro valdyba

*Škaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Kaip ginama tautos garbė

"Tautos garbė" ginti "Darbininke" paskatino dr. Alfonsas Viliūnas ("Pasisakymas", 1999.4.2). Anot jo, "Izraelio vyriausybės neoficialus atstovas Efram (sic!) Zuroff" niekšiskai ir neteisingai šmeižia lietuvių tautą, kas sukėlė "didelės Lietuvos visuomenės dalies" giežtą protestą spaudoje. Tačiau Lietuvos vyriausybė į tai "visai nereaguoja", o valdančiosios partijos atstovė Rasa Rastauskienė net ragino Valstybės saugumo departamentą bei partijų vadovus "neleisti blogai rašyti apie žydus".

Kad Zurauff demagogas ir kad jis mėgsta demonizuoti lietuvių ir Lietuvą – ne naujiena. Bet jis neatstovauja Izraelio vyriausybei, viešajai nuomonei ar Lietuvos žydų bendruomenei, kuri nuo jo kraštutinių pasisakymų atsiribojo.

Dr. Viliūno išvardintųjų ir panašių "griežtų protestų" sąrašas gali būti ir blaivių balsų. Bent keletas skaitytųjų padvelkia kitkuo. Štai, "Kauno dienoje" ("Vienaakė Temidė", 1998.11.11) vienas uoliausių "protestuotojų", Arūnas Nesavas, žydų žudynes lietuvių rankomis pateisino kaip "atkirtį Lietuvos priešams". Tame pačiame dienraštyje išspausdintoje laiškų virtinėje arkivyskupas Bačkis ir vyskupas Boruta buvo apšaudyti vien už tai, kad jie kvietė lietuvių-žydų santykius puoselėti artimo meilės ir abipusio supratimo dvasioje. Nesavo tonu dažnai prabilo ir savo patriotiškumui bei antikomunizmui besididžiuojantis "Valstiečių laikraštis", kartais, kaip karingai smerkdamas "reakcingąjį sionizmą", tebekartodamas sovietinį žargoną.

Tokių straipsnių autoriai nekritikuoja pavienių žydų ar kai kurių jų organizacijų, bet žydus kaip tokius. Jie nekalba apie žmogžudystę kaip teisėtą "atkirtį" visiems Lietuvos rusams ar ukrainiečiams, nors kai kurie jų tarnavo sovietų teroro mašinai. Pagrindinė straipsnių išvada - žydai buvo žudomi ne be pagrindo. Piktindamiesi Zuroffo pastangomis lietuviams prikerkti kolektyvinę kaltę, jie apkaltina visus žydus.

Taip šauniai "didelė dalis Lietuvos visuomenės" gina tautos garbę ir garsina Lietuvos vardą pasaulyje.

Ir, galiausiai, Rasa Rastauskienė. Ji niekad neragino "neleisti

blogai rašyti apie žydus". Jos žodžiais: "Lietuvoje nėra ir negali būti uždraustų temų diskusijoms, tarp jų - ir istorinėms, tačiau mūsų visuomenė turi labai griežtai pasipriešinti bet kokiam tautinės neapykantos skatinimui, kitų tautų niekinimui. Negali būti teisinamas žmonių žudymas pagal tautinę priklausomybę - tai draudžia mūsų įstatymai" ("Kauno diena", 1998.12.14).

Algirdas Landsbergis

* * *

Š. m. birželio 11 d. Nr. 24 pirmame puslapyje yra straipsnis "Lietuvos įvaizdis gerėja, teigia turizmo ekspertai".

Ten sakoma, kad 1998 metais į Lietuvą atvyko 4,3 milijonai užsieniečių. Tradiciškai turistai skundėsi tualetų būkle ir informacijos trūkumu. (Aišku, kad turi pritrūkti tualetų, nes Lietuvoje tik 3,7 milijonai, o privažiavo 4,3 milijonai vadinamų turistų.) Kadangi 4,3 milijonai reiškia apie 12,000 turistų per dieną, tad pagalvokite, kad kasdien prie Lietuvos sienų susirenka 12,000 žmonių, norinčių įvažiuoti. Vadinasi, turi būti labai didelis judėjimas per Lietuvos sienas, juk reikia patikrinti pasus, užpildyti popierius, na ir pakratyti, kad neįsivežtų kokio pusbonkio ar pakeičio cigarečių virš normos. Aš negaliu tikėti, kad tiek turistų galėtų pareiti per Lietuvos pasienių kontroles!

Kas tie ekspertai, tai straipsnis ir nepamiršo. Bet pažiūrėkime, ką rašo R. Kezys iš New Yorko "Drauge" 1999 birželio 17, Nr. 117 (4 psl.). Pasirodo, R. Kezys yra Lietuvos vyriausybės paskirtas atstovauti JAV ir Kanadai, kaip Lietuvos turizmo vedėjas. Tai gi jau jis yra ekspertas toje srityje. Straipsnyje "Artėja skrydžiai New Yorkas - Vilnius" jis rašo: "Atvykęs į Vilnių, susitiko ir aptarė turizmo reikalus su Valstybinio turizmo departamento vadovu. Turizmo ir informacijos reikalai Lietuvoje esą prasti, nes tam reikalui visai negauna finansinės paramos. Todėl ta sritis į priekį nejudą".

Tai gi kuo tikėti: ar Turizmo departamento viršininku Rimantu Skirminu, ar R. Keziu? Pasak viršininko, turistai pernai paliko daugiau kaip 2 milijardus litų, o pasak R. Kezio, turizmo ir informacijos reikalai prasti, nes tam reikalui visai negauna finansinės paramos. Pasakykite, kuo tikėti? Aš, jei reikėtų eiti lažybų, savo pinigų dėčiau už Kezį.

Algirdas Skudžinskas
Baltimore

Liepos 6 dieną susijungė dvi žymios lietuvių organizacijos

1999 m. liepos 6 d., istorinė Lietuvos valstybės įkūrimo minėjimo dieną, kada susijungus visoms kunigaikštijoms buvo apvainikuotas pirmasis Lietuvos Karalius Mindaugas, New Yorke susijungė dvi žymios lietuvių organizacijos: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Lietuvių Katalikų Susivienijimas.

SLA buvo įkurtas 1886 m. ir po kelių metų veikla skilo ir buvo įkurtas LKS. Dabar po daugiau nei 100 metų atskiros veiklos, šios organizacijos susijungė ir bendrai veidamos

turės per 4000 narių, per 4 milijonus dolerių ir du namus, vienus New Yorko, Manhattano centre, 4 aukštų, ir kitą Wilkes Barre, Pensilvanijoje. 1930 metais nuo SLA atsilo kita grupė, turinti per 1000 narių, - tai Lietuvių Darbininkų Susivienijimas.

SLA garbės nariais yra Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, ambasadorius Anicetas Simutis, Genovaitė Meiliūnienė.

Vytautas Kasniūnas, SLA pirmininkas

DOWNTOWN TRAVEL announces SPECIALS from New York to Vilnius via Helsinki with Finnair.

- Round trip, departure up to August 31, from **\$589.00**
- Round trip, departure Septemb.1 - Octob. 31, from **\$526.00**

Limited seats available, fare valid for 90 days.

— Get your tickets today! —

Similar low fares available from Vilnius to JFK.

DOWNTOWN TRAVEL 20 John street New York, NY 10038

Tel. (212) 766-5705 FAX (212) 406-3035

SCHUYLER SAVINGS BANK Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
*IRA sąskaitas

*Asmeniškias ir komercines čekių sąskaitas
*Tiesioginių pinigų deponavimą

*Namų paskolas *Automobilių paskolas
* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas
*Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

ŠALFASS-gos golfo pirmenybės

1999 m. ŠALFASS-gos komandinės ir individualiosios golfo pirmenybės įvyks 1999 m. rugsėjo 4 ir 5 dienomis, The Reserve at Thunder Hill aikštyne, Madison, Ohio (į šiaurės rytus nuo Clevelendo). Rengia Clevelendo Lietuvių golfo klubas. 36 skylių turnyras.

Komandinės varžybos vyks vyrų ir moterų klasėse. Indivi-

dualios varžybos bus prarastos šiose klasėse: vyrų meisterių, vyrų A, B, C ir D, vyrų senjorų (55 m. ir vyresnių); moterų A ir B; jaunių (18 m. ir jaunesnių); jaunučių (14 m. ir jaunesnių).

Informuoja: Algis Nagevicius, 10200 Ridgewood Dr. # 617-2, Parma, OH 44130. Tel. 440-845-8848; faksas 440-845-1709.

Clevelendo LGK

SKRYDŽIAI Į

VILNIŲ

FINNAIR LINIJA

Liepos 21 - rugpjūčio 31.....	\$556
Rugsėjo 1 - 30	\$484
Spalio 1- gruodžio 14	\$406
Sausio 6 - kovo 30	\$406

Plius mokesčiai

Kelionės trukmė nuo 1 savaitgalio iki 3 mėnesių

Bilietus nusipirkti iki rugpjūčio 16 d.

Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION PICK-UP
SCHEDULE FOR JULY AND AUGUST OF 1999

July 30	Philadelphia, PA	11-12 noon
July 31	Brooklyn, NY	12-1 pm
August 10	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
August 12	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
August 13	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
August 14	Brooklyn, NY	12-1 pm
August 23	Putnam, CT	1-2 pm
August 24	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
August 26	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	11-12 noon
August 27	Philadelphia, PA	11-12 noon
August 28	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$650 r.t.

One way to Vilnius \$410

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel Inc.

■ We have GREAT CRUISES ■

• Tours to Ireland, Scotland, England and Europe •

• Discover Costa Rica •

SPECIAL REDUCED FARES

to VILNIUS

with

"Call for Details"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus. Jūros tranzito laikas tik dvi savaitės.
- Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą.
- Perkraustymo į Lietuvą paslaugos.
- Pinigų persiuntimas į Lietuvą.
- Pigios telefono paslaugos.
- Telefono kortelės skambinti į Lietuvą.
- Vertimo paslaugos

NAUJOS PASLAUGOS

- Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką (tik didesniais kiekiais).
- Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką.
- Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką.

- Informacija telefonu:
617-269-4455, 617-834-4577

Mano knygos sutiktuvės Varšuvoje

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

Buvo šaltoka, ūkanota ir vėjuota šių metų gegužės tryliktoji. Netrukus ir dangus prapliupo. Marijos ir Antano Janikų, mano knygos "Moteris baltu chalatu" vertėjų į lenkų kalbą, lydimi vykau į Lenkų gydytojų draugijos rūmus. Tenai 7 val. vakare - mano knygos "Ko-

stratorius bei poetas. Jis palydėjo mane į elegantiškai išpuoštą salę ir parodė man skirtą vietą. Prasidėjo kalba. Jis nustebino mane, pranešdamas, kad knyga jau prieš dvi savaites Varšuvos tarptautinėje knygų mugėje buvo pristatyta ir rado vietą lenkų knygų vitri-

Jis reikšmingai pažvelgė į mane ir tyliai balsu atsargiai paaiškino:

- Ponia daktare, dauguma šio vakaro dalyvių bus lenkai, bet bus ir lietuvių, todėl tai palieku jūsų nuožiūrai. Manau, kad nebus jokių problemų, nes aš pakviečiau multilingvistę ver-

Autorė su knygos išleidimo ir sutiktuvų bendradarbiais. Iš k. į d. Maria ir Antanas Janikai - vertėjai, autorė, Gydytojų draugijos klubo vedėja Wavel Eva, lietuvių gyd. dr.: Violeta Respondėlė ir leidyklos "Przedswit" vedėjas Jaroslaw Markiewicz

bieta w białym kitlu" pristatymas. Nepaisant, kad tai buvo paprasta darbo diena ir nepalankus oras, laukiamajame jau radome būrį šių iškilnių svečių.

Mus pasitiko leidyklos "Przedswit" vedėjas, redaktorius Jaroslaw Markiewicz. Paskui dar sužinojau, kad jis yra ir iliu-

nose, bibliotekų lentynose ir pavienių žmonių namuose. Po to jis mane supažindino su vakaro programa.

Atidžiai išklausiusi ją, dar paklausiau:

- Ponia Markiewicz, kokia kalba jūs pageidautumėte, kad aš prabildčiau į šio vakaro dalyvius?

tėja.

Padėkojau jam už tokį rūpestingumą, pagalvojau, kad gerai, jog esu pasiruošusi kalbėti abiem kalbomis, ir jam pasakiau:

- Turint omeny, kad knyga išversta į lenkų kalbą, pristatoma Lenkijos sostinėje ir dalyvių daugumą sudarys lenkai, man atrodo, būtų logiška, jei pirmą

Lietuvos Vyčių Vidurio Centro ir Amerikos rajonų pavasarinis suvažiavimas ir kėgliųavimo turnyras

Lietuvos Vyčių 96 kuopa, veikianti Dayton, Ohio, š. m. birželio 11-13 d. globojo L.V. Vidurio Centro ir Amerikos rajonų suvažiavimą ir kėgliųavimo turnyrą. Suvažiavime dalyvavo arti 80 vyčių, atstovavusių 5 kuopoms iš Michigan, Ohio ir Pensilvanijos valstijų.

Birželio 11 d., penktadienį, vyko susipažinimo vakaras viešbutyje Dayton. Priėmimo dalyvavo gražus būrelis svečių ir vietinių vyčių. Vyko vaišės, bendravimas ir laimikių traukimai. Dalyviai linksminosi ir atnaujino senas pažintis, gražiai pabendravo, pasivaišindami skaniu maistu ir gėrimu. Vėliau visi dainavo, linksmino-

kalbėdama lenkiškai, o po to - lietuviškai.

Jis nieko neatsakė, tik iš veido išraiškos ir akių žvilgsnio supratau, kad jis mano pasirinkimu buvo ne tik nustebintas, bet ir patenkintas.

- Tad taip ir darysiu, - pridūriau aš. - Prileidžiu, kad jūsų vertėja nesipriešins, jei šį vakarą ji pabus viešnia.

- O taip, ponia daktare, aš tuo visiškai neabejoju, - tarė jis ir, žvilgtelėjęs į laikrodį, tęsė:

- Mes visus savo parengimus pradėdame studentišku punktualumu, nes nemalonu, kai dalyviai pradeda rinktis programai prasidėjus. Tačiau šandien padarysime išimtį, nes yra ne tik darbo diena, bet dargi ir blogas oras. Tad nusprendėme programą pradėti vėliau.

Taręs tai, jis nužingsniavo į laukiamąjį ir pakvietė svečius į salę.

(nukelta į 8 psl.)

si ir šnekučiavo.

Šeštadienį, birželio 12 d., vyko posėdis. Prieš posėdį 96-tos kuopos pirmininkas Robert Pant sveikino visus atsilankiusius vyčius ir linkėjo smagios viešnagės ir sėkmingo kėgliųavimo turnyro. Kun. Michael Holloran sukalbėjo maldą prieš posėdį. Vidurio Centro rajono pirmininkė Pranciška Petkuvienė vadovavo susirinkimui. Sekė valdybos narių pranešimai, kuopų veiklos pranešimai ir ateities darbų svarstymai. Pirmininkė pranešė, kad ateinantis metinis 86-asis Lietuvos Vyčių suvažiavimas vyks liepos 29 - rugpjūčio 1 d. Philadelphijoje. Buvo pranešta apie Roberto Boris išleistas, vykstančias Detroito birželio 27 d. Šv. Antano parapijos patalpose.

Buvo nutarta, kad rudens suvažiavimas ir maldos kelionė vyks 1999 m. rugsėjo 24-26 d. Jį globos 25 kuopa, veikianti Clevelande.

Uždarymo posėdžio maldą sukalbėjo George Mikalauskas. Buvo sugiedotas Lietuvos Vyčių himnas.

Po pietų vyko kėgliųavimo turnyras, kuriame dalyvavo 40 kėgliųotojų. Pirmą vietą laimėjo Lietuvos vyčių 25 kuopos komanda, veikianti Clevelande.

Vakare vyko pabendravimas šv. Kryžiaus parapijos salėje. Susirinko daugiau kaip 50 delegatų ir vietinių vyčių bei jų svečių. Vakaro tema buvo "A taste of Italy". Vietinės vytės pagamino skanių ir įdomių itališkų pa-

tiekalų. Vyko įvairūs pasikalbėjimai. Kun. Michael Holloran laimėjo premiją už įdomiausią pasakytą pasaką.

Sekmadienį, birželio 13 d., 10:30 v. r. laikytos iškilmingos šv. Mišios šv. Kryžiaus bažnyčioje. Prieš mišias į trečią Vyčių laipsnį buvo pakelti še vyrai: kun. Michael Holloran ir Elaine Pacovsky, abu iš 96-tos kuopos Dayton.

Šv. Mišias aukėjo parapijos klebonas kun. Holloran. Iškilmingai įneštos Amerikos, Lietuvos ir Vidurio Centro rajono vėliavos. Po šv. Mišių sugiedotas Vyčių himnas.

Po mišių vyko pabendravimas, kėgliųavimo turnyro taurių ir laimėjimų įteikimas ir pietūs Amber Rose restorane. Buvo išdalintos laimėjusiems kėgliųavimo taurės ir piniginių premijos. Pranešta, kad šių metų rudens suvažiavimas ir maldos kelionė vyks rugsėjo 24-26 d. Jį globos 25-ta kuopa, veikianti Clevelande. 2000 metų pavasario suvažiavimo susirinkimo ir kėgliųavimo turnyro vietovė bus pranešta vėliau.

Laimėtojai džiaugėsi ne tik savo laimėjimais, bet ir smagių tarp draugų praleistu savaitgaliu. Iki pasimatymo 86-ame seime Philadelphijoje š. m. liepos 29 - rugpjūčio 1 dienomis.

Regina Juškaitė-Švobienė

Gaisrai Lietuvoje

Lietuvoje per šešis šių metų mėnesius kilo 7 tūkst. 85 gaisrai. Juose žuvo 106 žmonės, iš jų - septyni vaikai. Gaisrų padaryti nuostoliai sudaro daugiau kaip 9 mln. litų.

Išventino kunigais

Birželio 5 d. vyskupas Daniel P. Reilly, D.D., šv. Povilo katedroje išventino kunigais tris diakonus, jų tarpe lietuvių Ričardą - Algimantą Jakubauską.

Iškilmingoje procesijoje, kuri nusitęsė beveik per visą Katedrą, o jos chorui giedant, orkestrui palydint "Go up to the Altar of God" giesmę, linksmi šypsodamiesi žygiavo trys diakonai ir atsėdėjo kiekvienas prie savo šeimos. Neilgai trukus, buvo iškviesti prie altoriaus užimti savo vietas. Šios išpūdingos iškilmės prasidėjo šv. Mišių auka, kurią kartu su vyskupu D. Reilly koncelebravo vysk. auxiliaras George Rueger ir apie 70 kunigų. Šventosios Dvasios vyskupui suteikta galia per šv. Mišias vyskupas diakonus išventino kunigais. "Tu esi kunigas per amžius", - tarė vyskupas D. Reilly, uždėjęs rankas ant Ričardo Jakubausko ir jo konfratų galvų. Diakonų drabužius pakeitė į kunigiškus. Ričardas Jakubauskas, John Lizewski ir James Mazzone, tapę kunigais, pirmiausia kiekvienas ėjo pasveikinti savo šeimą. Po to visi trys kartu atsuko į tikinčiuosius, kurių buvo pilna katedra. Bėgalinis džiaugsmas pripildė visų širdis ir rankomis plojimais tęsėsi be sustojimo.

Mišioms pasibaigus, vėl išsiriškavo didinga procesija, chorui labai gražiai giedant, orkestrui trimituojant "Now Thank We All Our God" giesmę, tikintiesiems reiškiant padėką gausiais plojimais išlydėjome linksmi nusiteikusius kunigus iš Katedros.

Pokylis

Gyvendami dvasiniu džiaugsmu, pripildžiusiu mūsų širdis,

Ričardas-Algimantas Jakubauskas

vykome į Maironio parką. Jakubauskų šeima didžiojoje salėje primicijantui Ričardui pagerbti suruošė gražų pokylį, per kurį tęsėme toliau tuos džiaugsmingus šios dienos išgyvenimus. Neskaitant primicijanto šeimos, giminių, draugų, dalyvavo daug amerikiečių kunigų, seselių vienuolių, lietuvių parapijos Aušros Vartų kleb. kun. Alfonsas Volungis, šv. Kazimiero adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC, asistentas kun. Jonas Petrauskas, MIC, ir daug svečių, viešnių, lietuvių, o dar daugiau ne lietuvių. Salė buvo pilna.

Visus trumpai pasveikino ir šventei vadovavo primicijanto brolis Romas Jakubauskas. Pakvietė vyriausią brolį dr. Henriką, kuris, taręs porą žodžių, prašė visus pakelti tostą primicijanto garbei. Maldą prieš vaišes sukalbėjo kun. Ričardas Jakubauskas. Po vaišių daugelis amerikiečių kunigų tarė sveikinimo žodį. Jie visi išreiškė primicijanto Ričardo nuolankumą, paprastumą su visais, visokio amžiaus ir visokios profesijos, ar jos ir neturinčios žmo-

nėmis, dosnumą, meilę ir kitas gražiasias savybes, kurių jis turi apsiečiai. Jie užtikrino, kad kun. Ričardas bus gerasis sielų ganytojas. Worcesterio Lietuvių Organizacijų Tarybos vardu sveikino tarybos pirm. Petras Molis, prieš porą dienų grįžęs iš Lietuvos. Parvėžė gražią lietuvišką stulą ir uždėjo primicijantui Ričardui ant pečių primindamas, kad tai nuo skautų.

Pabaigoje žodį giliai susijaudinęs trumpai tarė primicijantas. "Dėkoju Dievui, priekurio priartėjau arčiau. Padėsiu visiems artėti, nes Dievas visus myli. Myliu ir aš jus ir kasdien prisiminsiu maldose. Ačiū visiems".

Primicijų iškilmingos šv. Mišios

Birželio 6 d., 3 val. p. p., primicijantas Ričardas A. Jakubauskas šv. Juozapo parapijos (ne lietuvių) bažnyčioje, Auburn, MA, aukėjo primicijų iškilmingas šv. Mišias, kurias kartu su juo koncelebravo dešimt jo artimiausių konfratų kunigų. Mišių skaitinius skaitė John Gawienowski ir seselė Rose Clarisse Gadoury, S.S.A.

Pamokslą apie Eucharistiją pasakė primicijantas. Aukojimo dovanas nešė primicijanto broliai dr. Henrikas ir Romas su žmonomis. Pasigėrėjo primicijantas, kad turėjo stiprybės ne tik dalyvauti jo motinė, bet iš sūnaus rankų priimti šv. Komuniją ir gauti primicijų palaiminimą. Šios iškilmės buvo ne tik Jakubauskų šeimai, giminiams, artimiesiems, bet visiems pamaldų dalyviams, ypač mums, lietuviams, džiaugsmo šventė. Jau eilė metų tokių iškilmių mūsų lietuvių parapijose nėra buvę, nes nebuvo ir nėra pašaukimų į kunigus. Gaila... Kaip kurie išsireiškė, kad niekada nėra matę

šventinimų į kunigus, o kurie matė, tai labai seniai. Džiaugiamės lietuvių naujuoju kunigu, bet jis pastoracijos darbą jau dirba šv. Cecilijos parapijoje Leominster, MA (ne lietuvių).

Gražiai giedojo šios parapijos choras, solistai. Po šv. Mišių, giedant "To Jesus Christ, our Sovereign King" giesmę, procesija iškilmingai pajudėjo nuo altoriaus ir pamažu slinko sveikinant, o tikintiesiems au dringai, džiaugsmingai plojant. Šios parapijos klebonas pakvietė, ne tik kunigus, bet visus iškilmių dalyvius į parapijos salę užkandžiams, kuriuos parapija paruošė. Klebonas džiaugėsi primicijantu ir išsireiškė, kad jis yra savasis. Kvietė visus užkandžiai, ne skubėti, asmeniškai pasikalbėti su primicijantu Ričardu ir priimti primicijų palaiminimą.

Ričardas A. Jakubauskas

Ričardas Jakubauskas yra Leopoldo ir Eugenijos Jakubauskų jauniausias sūnus iš jų trijų šeimoje. Gimė 1943 m. lapkričio 29 d. Kaune. 1944 m. vasarą grįžtant Raudonajai armijai į Lietuvą, karo audros Jakubauskų šeima buvo nublokšta į Vokietiją.

1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Worcesteryje. Ričardas baigė šv. Petro gimnaziją. Mėgo sportą, muziką. Priklausė lietuvių skautų organizacijai, buvo skautas akademikas. Clark Universitete studijavo anglų kalbą ir 1966 m. baigė bakalaurą laipsniu. Studijuodamas universitete Ričardas dirbo šv. Vincento ligoninėje Medical-Psych skyriuje. Matydavo daug kenčiančių ligonių. Ričardas kartu su jais išgyvendavo jų skausmus. Mylėjo jaunimą, ypač apleistuosius ir dir-

bo su jais "Job Corps". Devynius metus buvo Barre's Stetson Home for Boys auklėtoju ir tuo pačiu pasiekė magistro mokslo laipsnį ir C.A.G.S. iš psichologijos ir jaunimo auklėjimo Assumption kolegijoje.

Ričardas tarnavo JAV Amerikos medicinos daliniuose įvairiose šio krašto vietovėse. 1994 m. mirė tėvelis Leopoldas Jakubauskas, kurio netektį žmona Eugenija, sūnūs dr. Henrikas ir Romas su šeimomis, o taip pat Ričardas skaudžiai išgyveno. Jis ypač pasižymėjo religingumu. Šiame laikotarpyje didelę įtaką jis patyrė iš draugų kunigų, su kuriais palaikė glaudžius ryšius, o dažnai re-

kolekcijose Pasionistų vienuolyne Springfield, MA. Ričardo širdyje vis labiau brendo Kristaus kvietimas į Jo Vynuogyną.

Pilnai apsisprendęs būti kunigu, 1995 m. Ričardas pradėjo studijuoti teologiją Pope John XXIII tautinėje seminarijoje Weston, MA, ir 1999 m. baigė magistro laipsniu. Naujasis kunigas taip išsireiškė: "Kaip kunigas, noriu būti Kristaus meilės kanalas, kuriuo ji tekėtų į žmonių širdis".

Tad sveikiname kunigą Ričardą. Linkime jam sveikatos ir stiprybės darbuotis Kristaus Vynuogynė.

J.M.
Worcester, MA

Su giliu liūdesiu pranešame, kad š. m. liepos 4 dieną Kaune, po jį ištikusio insulto, mirė mūsų brangus dėdė, ilgametis Sibiro tremtinys

A. + A.

STASYS MASIONIS

Po gedulingų šv. Mišių Karmelitų bažnyčioje, velionis palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Velionis buvo gimęs 1924 m. kovo 23 dieną ir buvo brolis pedagogo Antano Masionio, prieš keturis metus mirusio JAV-se. Velionis buvo Tėvų Pranciškonų gimnazijos Kretingoje auklėtinis. Š. m. rugpjūčio 4 d. Tėvų Pranciškonų vienuolyne Kennebunkport, Maine, jo bendraklasis Tėvas dr. Kornelijus Bučmys, OFM, atnašaus šv. Mišias. Mišios už velionio sielą taip pat buvo atnašautos Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje š. m. liepos 24 d. 7:20 val. ryte, o Philadelphijos šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje bus atnašaujamos š. m. rugpjūčio 4 d. 9:00 val. ryte. Draugus ir pažįstamus prašome prisiminti A. A. STASĮ MASIONĮ savo maldose.

Dukterėčios
Teresė Gečienė ir
Danguolė Navickienė
su šeimomis

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Susijungė Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA) ir Lietuvių Katalikų Susivienijimas. Žiūr. aprašymus 1-ame ir 6-ame pusl.

Stasys Masionis, gyv. Kaune, mirė š. m. liepos 4 d. Jis buvo pedagogo Antano Masionio brolis, prieš ketverius metus mirusio JAV-se. Žiūr. mirties pranešimą 7-ame pusl.

Alfonasas Koncė mirė š. m. liepos 20 d., sulaukęs 98 metų amžiaus. Buvo gimęs Lietuvoje. Anksčiau gyveno Woodhaven, NY, o paskutiniu laiku New Jersey. Sveikatai pablogėjus buvo slaugos namuose, iš ten perkeltas į Newton (NJ) Memorial ligoninę, kur ir mirė. Buvo pašarvotas Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko liepos 22 d. Liepos 23 d. po gedulingų mišių Apreiškimo par. bažnyčioje palaidotas Cypress Hills kapinėse, šalia sūnaus Vytauto, mirusio 1995 metais. A. a. Alfonso buvo paskutinis savanoris-kūrėjas New Yorko apylinkėje ir, kol buvo sveikesnis, lankydavosi visuose renginiuose. Nuliūdime liko žmona Marija ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje. Plačiau bus sekančiuose "Darbininko" numeriuose.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Liepos ir rugpjūčio mėnesiai - ir atostogų metu - sekma dieniais lietuviškos mišios **bus aukojamos** įprastu laiku - 11:15 val. ryto.

Liepos 31 - rugpjūčio 1 savaitgalį pas mus viešės kun. Joseph Uko, kuris trumpai pasakos apie tikinčiųjų gyvenimą Calabar arkivyskupijoje, kuri randasi Nigerijoje, Afrikoje. Bus daroma speciali rinkliava Tikėjimo propagavimo draugijai.

Viešpaties Atsimainymo šventė, kuri šiemet išpuola rugpjūčio 6 d., mūsų parapijoje bus švenčiama sekma dienį, rugpjūčio 8 d. Visi parapijiečiai kviečiami tą dieną dalyvauti mūsų parapijos šventėje ir padėkoti Dievui už visas suteiktas malones ir prašyti, kad Jis ir toliau laimingų mūsų parapiją.

Dariaus ir Girėno, o taip pat ir Waitkaus transatlantinių skrydžių minėjimas įvyko liepos 18 d. Floyd Bennett oro uoste. Rengė to oro uosto vadovybė. Mūsų parapijos vikaras kun. Vytautas Volertas sukalbėjo maldą už žuvusius didvyrius. Jie buvo pagerbti tylos minute. Susirinkusius pasveikino Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Anusas. Progai pritaikytą kalbą pasakė K. Miklas. Dalyvavo LB NY Tarybos pirm. K. Bileris su žmona, Lietuvos vyčių atstovai iš Albany, Amsterdam, mūsų parapijos ir Apreiškimo par. Brooklyne, iš viso gal apie 50 asmenų. Buvo surengta ir maža parodėlė su tai progai pritaikytomis nuotraukomis ir knygomis.

JAUNIMO DISKOTEKA

penktadienį, rugpjūčio 13 d.

ir kiekvieno mėnesio antrą penktadienį Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., 8 val. vak. Kviečiame švęsti gimtadienius ir sukaktuves. Įėjimas - 3 dol.

NY LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

Tel. Aldona Augylienė 718-805-3893

Mano knygos sutiktuvės Varšuvoje

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

(atkelta iš 8 psl.)

Bematant sugužėjo tiek dalyvių, kad net pritrūko vietų. Tai pastebėję rengėjai tuoju pat prijungė gretimą salę.

Jaroslav Markiewicz pradėjo programą. Jis pirmiausia pristatė mane. Pabrėžė lietuvišką kilmę, pasitraukimo iš Lietuvos priežastį, pabėgėlišką mano gyvenimą ir pagaliau išsikūrimą JAV bei mano profesinę, visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

Po to jis nuėjo į salės vidurį, perskaitė kelias ištraukas iš mano knygos ir pakvietė mane.

Stovėjau prieš svetimą, bet draugišką publiką. Iš anksto jau žinojau, kad svečių tarpe yra Lietuvos ambasadorius Lenkijai Antanas Valikonis, gen. konsulė Irena Valainytė, keli kolegos gydytojai (Varšuvoje jų yra tik 8, tad dėl tokio mažo skaičiaus jie savos organizacijos neturi ir priklauso prie lenkų profesinės draugijos), "Lietuvos aidą" korespondentė Edita Degutienė ir grupė lietuvių dailininkų, kurie tuo metu turėjo savo parodą Varšuvoje. Didžiumą dalyvių sudarė lenkų literatai, žurnalistai, gydytojai.

Taigi, kalbėjau abiem kalbom. Apie ką kalbėjau? Ogi apie tai, kaip, dar gimnazijos laikais pradėjusi rašyti, vėliau rašytoja tapau visiškai atsitiktinai. Dirbdama gydytojos darbą turėjau progą geriau pažinti žmones - savo pacientus. Stebėjau viską, o vėliau net dienoraštį užvedžiau, užrašinėdama tik pačius faktus. Taip susidarė nemažas rinkinys. Paskui pagalvojau, kad gal reiktų pagal juos parašyti pasakojimus. Taip ir prasidėjo. Tuos pasakojimus Chicago dienraštis "Draugas" pradėjo spausdinti savo atkarpose. Jos pasiekė ir Italiją, kur jomis susidomėjo man draugingi italai, išvertė į savo kalbą ir išleido net keturias knygytes. Ir tik po to New Yorko buvo išleista ir mano knyga "Moteris su baltu chalatu", kurią dabar šie svečiai turi savo rankose lenkiškame vertime.

Baigdama reiškiau viltį, kad joje kiekvienas galės surasti ką nors sau naudinga. Tiek gydytojai ir medicinos personalas, tiek eiliniai skaitytojai patirs daugiau apie gydytoją ne tik kaip profes-

Dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė pasirašinėja knygą. Prieš ją guli raudona rožė, gauta iš Lietuvos dailininkų, kurie turi suruošę savo meno parodą Varšuvoje ir atsilankė į jos knygos pristatymą. II-oj eilėj iš k. Lietuvos aidą koresp. Edita Degutienė.

sionala, bet ir kaip žmogų, ir ji geriau supras jo kovoją su ligomis. Ypač kreipiau dėmesį į jaunimą, išspėdama, kad nepasimestų nūdienio gyvenimo klaidumose ir nepatektų į gyvybę tykiojančius pavojus.

Publika mielai išklausė mano abi kalbas, apdovanojo gelėmis ir komplimentais. Ypač nudžiugino mane lietuvių dailininkų sveikinimas. Jie įteikė man dail. Juzės Bagdonienės tapytą paveikslėlį "Ruduo" ir žavingą ilgą kotu, malonų aromata skleidžiančią raudoną rožę. Iš tikrųjų, tasai jų gestas man buvo ne tik prie širdies, bet ir labai reikšmingas.

Po to buvo vaišės, knygos pasirašinėjimas, susipažinimai, pašnekesiai...

Nors po kelionės, dėl laiko paisikeitimo, dar vis jaučiausi pavargusi, bet dvasiškai buvau laiminga, kad didelės valstybės spaudoje suskambėjo mano mažos tėvynės vardas, o garbin-gos gydytojų draugijos salėje nuaidėjo mano ilgų metų darbas. To net sapne nebūčiau susapnavusi.

Ir taip, išsigijusi naujų draugų ir lig šiol nepatirtų išpučių, šiltai spaudžiau vakaro dalyvių rankas ir nuoširdžiai dėkojau knygos vertėjams, leidėjams ir vakaro rengėjams už taip malo-

nius man valandas.

Rytojaus diena, 6 val. ryto, jau sėdėjau patogiam traukinyje, vėžančiame mane į senąją Lenkijos sostinę Krokuvą (Kra-kow). Varšuvoje praleidusi keturias dienas, Krokuvą dvi, dar prieš sugrįždama į New Yorką, lankiausi Suomijoje ir Estijoje. Jau sugrįžusi namo, gavau ir spaudos atsiliepimų. Tarp jų buvo ir "Lietuvos aidas", kurio 1999.5.28 laidoje jo korespondentas Karolis Pankauskas rašė: "Lietuvė gydytoja sudomino užsienio leidėjus". Jis pradžioje paaiškino, kaip užsienis reaguoja į lietuviškas knygas, pabrėždamas, kad užsienio leidėjai "labai retai užkimba ant lietuviško kabliuko. Užpernai į kitas kalbas buvo išverstos tik aštuonios mūsų autorių knygos, panašus skaičius ir pernai. Todėl maloni naujiena - šį mėnesį Lenkijoje išleista Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės apsakymų knyga "Moteris baltu chalatu". Apie ją išgirdome prieš dvi savaites vykusioje tarptautinėje Varšuvos knygų mugėje. Leidykla "Przedswit" ir knygos pristatymą pakvietė ir mugėje dalyvavusius Lietuvos leidėjus. Jis buvo surengtas Varšuvos gydytojų klube. Mat, "Moters baltu chalatu" autorė - gydytoja". Toliau jis pasakoja apie pačią knygą ir jos autore.

60 metų vedybinė sukaktis

Dr. Ona ir Adolfas Baliūnai

Š. m. birželio 23 d. dr. Ona Juškevičiūtė-Baliūnienė ir Adolfas Baliūnas šventė savo 60 metų vedybų sukaktį. Vaišės suruošė mažame šeimos ratelyje jų vaikų - Gražina Baliūnaitė-Austin ir sūnus Algis Baliūnas. Visi džiaugėsi šia sukaktimi ir dėkojo Dievui už atsiųstą palaimą su-laukti šio garbingo jubiliejaus.

Dr. Ona Juškevičiūtė-Baliūnienė dirbo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ligoninėje akių skyriaus vedėja. Ji buvo viena iš Gajos korporacijos steigėjų. Adolfas Baliūnas dirbo Vilniaus miesto savivaldybėje ir profesoriavo Vilniaus universiteto Ekonomikos fakultete.

Karo metu Baliūnų šeima gyveno Austrijoje, 1946 metais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Adolfas dirbo Rockwell Engineering kompanijoje (ji priklausė A. ir M. Rudžiams), o vėliau - Midland Savings and Loan Assoc. Į pensiją išėjo būdamas Midland banko viceprezidentu. Dirbo Lithuanian Chamber of Commerce.

Dr. Ona, būdama akių, ausų, nosies ir gerklių ligų specialistė, turėjo privačią praktiką Marquette Parke. Išaugino ir sėkmingai išmokslino abu vaikus. O ir A. Baliūnai išėjo į pensiją 1985 metais. Žiemos praleidžia Singer Island, FL, o vasarą sugrįžta į Wil-

lowbrook, IL. 1998 m. Adolfas Baliūnas išleido prisiminimų knygą "Mano atsiminimai ir straipsniai".

Šventėje buvo prisimintas ilgas ir spalvingas Baliūnų gyvenimas.

G. A. B.

SKELBIMAI

Privati vasaros stovykla "Once Upon a Time" Richmond Hill, NY. Baletų, muzikos, dainavimo, vaidybos ir prancūzų kalbos pamokos su profesionaliais mokytojais. Vaikai turi galimybę žaisti tenisą, futbolą.

Nuo rudens prasideda akademinė mokykla "Theatre Street School" - nuo pirmos iki aštuntos klasės. Mažos klasės, geri mokytojai, žemos kainos. Muzika, baletas, vaidyba, užsienio kalbos. Ugdykime talentus! Po pamokų programa taip pat suteikiama dirbantiems tėvams. Norintieji užsiregistruoti skambinkite tel. (718) 846-9182. (sk.)

Ieškoma moteris iš Lietuvos New Yorko priemiestyje trijų vaikų ir namų priežiūrai. Pageidautina minimali anglų kalba ir eventualiai vairavimo leidimas. Geras atlyginimas. Skambinti tel. 1-914-358-8767.

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant i Lietuva; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/ CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

Parduodamas Vilniuje Gedimino pr. netoli Parlamento rūmų pagrindinai atremontuotas ir įrengtas butas. 5 kambariai, virtuvė ir vonia. Šviesus, 4-tame aukšte, nauja graži laiptinė. Patogi, prestižinė vieta. 130.000 dol. Tel. (617) 796-9687 vakarais. (sk.)

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Nekalto Prasidejimo Marijos seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277. (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytojų pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštu nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidą" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidą" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidą" igaliotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, auکو: Anelė Dulskis, Newark, NJ, - 10 dol.

John Stulgaitis, Jamaica, NY, - 15 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auکا Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Baltijos-Amerikos Terapijos ir Chirurgijos klinika Vilniuje pasirūpins Jūsų artimųjų ir Jūsų sveikatos ištyrimu ir gydymu. Informaciją apie sveikatos priežiūros ir vaistų gavimo paslaugas suteikia "Artis Media" c/o Algimantas Pliūra, MD, Pharm.D. Kreiptis tel.: 718 850-3576, 6-11 pm; paštu: 87-85 96th St., Woodhaven, NY 11421-2218; e-mail: ArtisMedia@worldnet.att.net (sk.)

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **liepos 31 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.